

Déli Hírlap

A bánsági magyarság naplapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Munkavaluta

Amerikában attól fő a fejük, így hallik, közgazdasági vezetőknek és gazdaságpolitikai íróknak: mit csinálnak a világ minden részéből odaözönlött arannyal s hogy mesterséges beavatkozással próbálják-e elhárítani a gazdasági gutaütés fenyegetéseit, vagy természetes gyógyulásra várjanak a csaknem két és félszeres aranyfedezet problémájánál, mely inflációra csábíthat.

Ahol nincsenek bővében az arany, egyesek ebből a gazdasági szegényebb-vérűségből erényt akarnak mutatni s meg akarják csinálni az aranyvaluta helyett a munkavalutát, de úgy, hogy örök pereátot mondanak az aranyra.

Az európai gazdálkodás nemzedéken át dolgozott, hogy minél biztosabb alapokra fektesse a forgalom legjelentékenyebb eszközét, a pénzt. (Mely azonban áru is.) Érdekes, hogy a szabad gazdálkodás nem tartotta kívánatosnak a szabad valutát, melynek nem lévén arany, ezüst, vagy párhuzamosan mindegyikből fedezete, szerte csónak volt, súly nélkül, amelyikkel csak sekély, hullámtalan, állott, de nem szabad vizeken lehet vitorlázni, mert ott a legkisebb szél is felboríthatja. Ezzel a fölfogással szemben az újabb idők kötött, vagy kötetlen gazdálkodása nélkülözi ezt a „fémterhelést“, mert hajója nem az élénk, friss vizeket választja az előrejutáshoz. A kötöttebb gazdálkodás szabad valutával folyik.

Nem szabad csatlakozni azok fáradozásaihoz, akik habozás nélkül elítélik és elátkozzák az apák erőfeszítéseit, kik minél biztosabb fém-súlyt akartak illeszteni a nemzeti pénz hajójára, hanem figyelmeztetnek a jeleni nemzeti teaurálásnál, kitűnően lehetővé teszi a munka eredményének megőrzését.

A háború után a gazdasági élet, mint Európa vezető államférfiai és az arany köztársaságának elnöke is hangoztatták, szabadabb formák között igyekezni majd kicserélni a világ javait a gazdálkodásban s ezzel kifejezni az emberiség egységét, amit a kereszténység hirdetett meg legelőször és vall törhetetlenül. Ehhez szükség lesz a nemes fémekre, mint már a régi német politikai író, Fichte Johann Gottlieb kifejtette, még a legszigorúbb autarchiában is, amit ő zárt kereskedelmi államnak nevezett. (Der geschlossene Handelsstaat.) Hasznos lenne tehát, ha némelyik aranyellenes szerkesztő megismerkedne Fichte J. G. álláspontjával — hiszen a napoleoni uralom alól legfőképp az ő szívós és merész munkássága szabadította fel Poroszországot, tehát aligha lehet jelentéktelen embernek mondani — és ahelyett, hogy szemalomalharcot folytat és arany ellen, azon tűnődve, melyik lenne a leghasznosabb keresztény gazdasági mód ennek a célnak az eléréséhez, amelyik az aranyat is teljesen az ember szolgálatába állítja.

Az angol propaganda ellentétek kirombantására törekszik a Szovjetunió és Irán között

Teheránból jelentik: Az „Iran“ című újság az angol sajtónak bizonyos célzásaiból arra következtet, hogy Anglia ellenségei légkört igyekeznek teremteni Oroszország és Irán között. A lap felteszi a kérdést, vajjon mi céllal teszi ezt London, amikor Irán tisztán leszögezte politikájának irányvonalát, amely a rend és az igazság fenntartásán alapszik. A lap végül megjegyzi, hogy az angol propaganda egyáltalán nem fogja befolyásolni Irán észszerű politikáját. (Rador.)

Szombaton újból megkezdődnek a tárgyalások Turnu-Severinben

Pop Valer dr. és Hóry András meghatalmazott miniszterek pénteken térnek vissza. Újabb érdekes részletek a „történelmi hétfő“ eseményeiről. — Németország nemzeti államokat akar a Balkánon

— A Déli Hírlap kiküldött munkatársának jelentése —

A román küldöttség Turnu-Severinben maradt tagjai csütörtökön délelőtt udvariassági látogatást tettek a Zsófia-hajón tartózkodó magyar bizottságnál.

Pop Valer dr. és Hiott Dinu meghatalmazott miniszter pénteken reggel érkeznek vissza Turnu-Severinbe.

A miniszterek a 6.40-kor Turnu-Severinbe befutó menetrendszerű gyorsvonattal teszik meg az utat a fővárostól a dumi kikötőig.

Hóry András dr.-t és Ujszászy István vezérkari ezredest ugyancsak péntekre várják a magyar bizottság tagjai. Pontos érkezésük azonban ismeretlen, valószínű azonban, hogy csak az esti órákban érkeznek meg.

Szerdán este egyébként Bucurestibe utazott Dragalina Cornel tábornok is, aki minden bizonnyal Pop Valer dr.-ral együtt tér vissza Turnu-Severinbe. A tárgyalások folytatására ilyen körülmények között szombaton délelőtt kerülhet sor.

A német felfogás nem lehet közömbös egyik fél számára sem

A turnu-severini izgalmasabb órák elmúltával sikerült közelebbi érintkezést találnunk a román és a magyar bizottságok tényezőivel.

Mégis lesz megegyezés!

hangzik az illetékes román felfogás, — mert meg kell egyeznünk!

Itt az újságíró és a román szövívő között eszmecsere kezdődött afelől, hogy alapján véve a német felfogás sem lehet közömbös egyik fél számára sem.

Hitler békét kíván a Balkánon és a nemzeti államok kialakulását veszi legszívesebben. Semmiképpen sem volna inyére ellentétek kirombantása.

Most már az sem kétséges — alakult ki a helyzet a beszélgetés során —, hogy az elvi ellentét abban kulminál:

román felfogás szerint előbb lakosságcsere, aztán területi kérdések, viszont magyar felfogás szerint előbb a területi kérdés megoldása, azután lakosságcsere.

A román álláspont ezt szószerint olyképen szegezi le, hogy

a lakosságcsere lebonyolítása után lehetne beszélni határmenti területi kiigazításokról.

(Rectificarile teritoriale de pe lángra frontiera.)

Az a tény, hogy Hóry András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, mint a magyar tárgyaló bizottság vezetője a további tárgyalások folytatása előtt javasolta a két kormány újabb utasításai kikérését, arra enged következtetni, — román felfogás szerint, —

hogy a román álláspontot sikerült eredményesen megvédeni.

Szervesen kapcsolódik most már mindebbe a magyar felfogásnak az az előtűnk ismeretessé vált beállítása, amely szerint az a tény, hogy dr.

Pop Valer meghatalmazott miniszter, román fődelegátus újabb, bővebb keretű felhatalmazások kikérésének szükséges voltát belátta, jele annak, hogy

román részről elismerik, miszerint a magyar állásponttal szemben nem lehet tökéletes intrazigens álláspontra helyezkedni.

TÖRTÉNELMI ÓRÁK

A hétfői történelmi tárgyalásokról még az alábbiakat sikerült megtudnunk:

Hétfőn valóban a történelmi órák feszültsége remegett a tárgyalások körül. Ezt a nemzetközi sajtó munkássága tükrözte a leghívebben vissza. Hétfőn Berlint, Rómát, Bernt, Belgrádot, Budapestet és Szófiát több, mint húszszor hívták a Kulturpalota előcsarnokában feállított távbeszélő fülkékből.

Valóságos bábeli nyelvzavar uralkodott a kabinok körül.

Német, olasz, angol szófoszlányok röpködtek a levegőben. A külföldi beszélgetések közben a bel-földi lapok kiküldött munkatársai is igyekeztek kapcsolást szerezni.

Az előcsarnokban, amely a sajtó „főhadiszállása“ volt, hétfőn páratlanul mozgalmas élet uralkodott. Minthogy a tárgyalóbizottságok tagjai a lényegre illetően a legszigorúbb titoktartást őrzik, az újságírók a külsőségekből és a kiszivárgott hírek alapján próbáltak képet alkotni maguknak az eseményekről. Az egyes ülések végeztével a sajtó főrgye emberei valóságos megrohmozták a tárgyalóbizottságok vezetőit, akik bár udvarias mosollyal és megértéssel fogadták a rohamot,

csak néhány szóval közöltek annyit, amennyi néhány perccel később a hivatalos közleményben is megjelent.

ÚJABB JELENTÉSEK A HÉTFŐI TÖRTÉNELMI TÁRGYALÁSOKRÓL

A hétfő délelőtti első ülés 10 órától háromnegyed egyig tartott. A román bizottság ekkor adta tudtúl választát a magyar javaslatra, amelyet tárgyalási alapul el nem fogadhatónak minősített. Egyúttal a román bizottság ellenjavaslatot terjesztett elő s átnyújtotta ellenjavaslatának emlékiratát. Aztán a két bizottság további megállapodása az volt, hogy

a magyar bizottság azonnal tanulmányozás alá veszi a román emlékiratot s viszontválaszának átadására délután 5 óráig felfüggesztik az értekezletet.

Valami olyan is kiszivárgott erről a délelőtti értekezletről, hogy

a magyar bizottság visszautasításként fogadta a román választ, aminek ezt a visszautasító lényegét csak kevéssé enyhítette a román emlékirat, mely új tárgyalási alapot kíván.

A magyar bizottság úgy vette, hogy mikor a saját javaslatát román részről még tárgyalási alapnak sem tudták elfogadni, ebből csak a tárgyalások megszakítására következtettek. Ennek a kiszivárgott hírnék a hangulata mindjárt leárynykolódott a folyosón és udvaron csoportosuló érdeklődőkre, akik többnyire csak minisztériumi tisztviselőkből teltek ki, aztán a külföldi újságírók egyre növekvő fölserregéséből. Háromnegyed 11 órakor Hóry András rendkívüli követ gyors léptekkel hagyta ott a tárgyalótermet és sietett a palota parkja mellett várakozó autójához. Kérdéseket sem tudtak hozzá tétetni. Kéves idő múlva Bárdossy bucarestii magyar követ jött ki a teremből s vele együtt a magyar bizottság többi tagja is. Bárdossy követ még kedves mosollyal kezelt nyújtott a várakozó újságíróknak és kérdésekre futólagos elhárítással felelt:

„Most mindjárt munkába kezdünk és egész nap sok munkánk lesz!”

Aztán sietett ő is, meg a többi magyar küldött is, hogy a várakozó gépkocsikra kerüljenek. A magyar bizottság a Zsófia-hajón azonnal munkába kezdett s a munka folytatását csak rövid időre szakították félbe a villásreggeli idejére.

Dél felé már elterjedt a hír, hogy a Zsófia-hajón indulásra készülnek

s a magyar hajó a turnu-severini kikötő parancsnokságától kérte az okmányait, ami egyértelmű azzal, hogy a hajó a kikötőből még aznap távozni akar.

A HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK FELOLVASASA

A hivatalos közleményeket Barbu követségi titkár szokta felolvasni német, francia és román nyelven, rendszerint a palota ajtaja előtt. Ilyenkor mindig körülvette az újságíróhad a kolozsvári egyetemi tanár fiát s feszült figyelemmel hallgatta és jegyezte a közlemény szavait.

Barbu követségi titkár a diplomácia legesziáltabb modorú készségével néha ötször, sőt hatszor is elismételte az egyes mondatokat, hogy az újságírók a fontos közlemények minden egyes szavát pontosan feljegyezhesék.

NÉMET LAP A KÉT ÁLLASPONTRÓL

Az Universul berlini jelentése alapján az Essener National Zeitung ismerteti a román és a magyar álláspontot. A német lap szerint Magyarország a történelmi állásponton van, míg Románia az etnikai határok megvonását és a lakosságserét javasolja.

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda turnu-severini jelentése szerint a magyar küldöttség tagjai szerdán egész délelőtti tárgyalások anyagának tanulmányozásával foglalkoztak és ezt a munkát délután is folytatták.

A Szovjetunió cáfolja az orosz-görög-török fegyveres szövetség híreit

Moszkvából jelenti a Tass ügynökség: A külföldi sajtó (az United Press amerikai sajtó-ügynökség, a Sunday Dispatch című angol lap, a Suomi című finn lap, stb.) a napokban azt a hírt közölték, hogy a Szovjet-Unió, Törökország és Görögország között tárgyalások kezdődtek, a melynek az lenne a célja, hogy szövetséget kössenek egymással. A Tass ügynökséget felhatalmazták annak közlésére, hogy ezek a hírek teljesen alaptalanok és elejétől végig nem egyeznek a valósággal.

Képek a turnu-severini nagy napokról

A „Regele Carol II.” királyi jacht, az újságírók laktanyáia. A „Zsófia” és más külföldi hajók a Dunán. Egy „kacsa”, ami nem a Dunáról indult el...

Turnu-Severinből jelenti kiküldött munkatársunk: A történelmi múltú kis városka, ahol a magyar-román tanácskozások folynak, méltó arra, hogy az ügyben érdekelt előkelő személyiségeket, a két kormány megbízottait és az újságírókat vendégül lássa. A Vaskaput elhagyó Duna partján van a vasúti és hajóállomás, a hatalmas méretű kikötő és a hajógyár, ahonnan gyönyörű és gondosan épült parkok között kanyarog fel a pompás autótű a dombon épült városka. Turnu-Severinben nagy területet foglalnak el a szebbnél-szebb közterek és sétaterek, díszítik az amúgy is fűrdő-, vagy üdülőhelyhez hasonlító várost. A görögös stílusban épült közművelődési palota, amelynek emeleti könyvtártermében a tanácskozások folynak, a kikötőből a városba vezető szerpentinút mellett emelkedik, két oldala parkra néz. Ebben az épületben van a mozi- és színházterem is, földalatti helyiségeiben, a katabaszerű pincében mulatóhelyiségek, az emle-

ten pedig előadóterem, könyvtár- és olvasószobák vannak.

A könyvtárszobában történelmet csinálnak ezekben a napokban,

a boltíves, márványutánzatú festéssel díszített pincében pedig a híres Grigoras román népzene-szalad egy fiatal nőtagja, Grigoras Lili kitűnő szalón- és jazzekara szórakoztatja a közönséget, a banda nagybőgősője ugyanennek a „dinasztának” a tagja. Érdekessége még ennek a helyiségnek, hogy kiszolgáló személyzete 18—20—22 éves leányokból és fiúkból áll. A „főúr” például egy 21 év körüli fiatalember. Virágot és újságot egy-egy hatéves leányka kínálgat a söröző, vagy borozgató vendégeknek. A tárgyalások eredményére várakozó újságírók is ebben a helyiségben isznak meg egy-egy feketekávé, pohár sör, vagy hűsítő italt.

Hogyan dolgoznak az újságírók

Érdekes megfigyelni, hogyan dolgoznak az újságírók, akikből igen szép számmal vannak jelen a nagyfontosságú tanácskozásokon.

A legjobban tájékozott sajtó-embernek Gyárfás Lászlót, a Magyar Távirati Iroda bucarestii megbízottját tartják kollegáit,

aki igen jó viszonyban van a Zsófia utasaival, amelyen tudvalevőleg a bizottság tagjai és Gurka Márton, az MTI központi kiküldöttje lakik. Gyárfás alacsony, zömök alakja hol a magyar hajó fedélzetén beszélgetők között látható, hol a Carol II. jacht ebédőjében, amint magyar-ráz kollegáinak. Legtöbbször társaságában van Gurka is, aki talán még ő nála is jobban ismeri a dolgok állását. A magyarországi újságírók csoportjának másik két tagja: az idegen kiejtéssel beszélő Pogány György (Pester Lloyd) és az elegáns öltözködő Meggyesy-Schwartz József (Magyarország, Pest.) Az erdélyi magyar sajtó is szép számmal van képviselve: Paál Árpád dr., a Magyar Lapok főszerkesztője, Szikszay Gyula (Brassói Lapok, Ellenzék), Katona Béla (Szabadság, Napló), Horasz Béla (Keleti Újság), Nedeczky Ferenc (Aradi Közlöny) és jelen sorok írója, a Hírlap és Déli Hírlap munkatársa vagyunk itten. Az elsoroltakon kívül jelen vannak ugyszólván az összes távirati és hírügynökségek munkatársai. Néhány érdekesebb közülük: Robert St. John, az Associated Press of America balkáni szerkesztője, Körszakállas fiatalember, tudósításait saját írógépén kopogtatja, csak angolul beszél, a reggeltől estig a szájában lógó pipa miatt még nehezebben értjük az amúgy is kevéssé ismert angol nyelvet. Edmund Stewens, a The Christians Science Monitor munkatársa is Turnu-Severinben van, ő az elnöke a külföldi újságírók romániai egyesületének.

Gárdonyi István hét nagy külföldi lapot képvisel:

New-York Times, Nieuwe Rotterdamse, De Telegraf (Amszterdam), Politiken (Kopenhága), O Seculo (Lisszabon), Helsingin Sanomat és Borse Egiptien. Legtöbbször ő beszél telefonon. Trandafilo, a Stefani bucarestii szerkesztőjének ismertető jelei: feltűnő eleganciája, ruhája pompalyukában az olasz tricolor és zajmentes, pompás kis írógépén dolgozik. Először noteszébe írja értesüléseit, majd a minden kollega által irgy szemmel nézett gépen lekopogtatja cikkét és azt olvassa bele a telefonba. Feketekávéját a telefonfülkébe is magával viszi és amíg a római gyorsíró leír egy-egy mondatot, ő szárcsölgeti a gözölgő feketét. Gorrel, az United Press kedden délután érkezett munkatársa először szintén ceruzával, majd gépen írja le az anyagot.

A fantasztikus hírek szállítója Welkisch dr., a Völkische Beobachter politikai szerkesztője, aki „jó forrásból” származó értesüléseire hivatkozva különös elgondolású új határvonalal rémítgeti kollegáit.

Jól informált újságíró a Vreme és Avala munkatársa: Tomics kollega is. Alacsony, szőke fiatalember, hosszú cikkeket diktál a telefonba, anélkül, hogy jegyzetbe nézne. Nem is jegyzet, jó az emlékező tehetsége, vagy megtanulta az anyagot — nem tudtuk megállapítani. Kitamura ja-

pán újságíró rendkívül fürgé emberke; állandóan úton van Craiova, a bolgár-román tanácskozások színhelye és Turnu-Severin között.

A ROMÁN KIRÁLYI JACHT

Az újságírók egy részét a Carol II. román hajón szállásolták el. Egy- és kétágyas kajütök bocsátottak rendelkezésükre, mindegyikben telefon van és kényelmes fürdőszoba tartozik hozzá. A sok lótas-futás után kellemes ezekben a fülkékben lepihenni, tisztaság és csend van. Elfoglalták a vendégek a királyi lakosztályt is, amely faburkolattal bevont helyiségekből áll. Dolgozószoba, háló és szalón. Perzsaszőnyeg, minden szobában telefon, rejtett világítás, díórábutor, zöld püsslével bevont fotelek, a falon festmények. Egmás mellett hét ilyen lakosztály van. Elegáns helyiség a bár és a nagyebédő is. Az újságírók az utóbbiban ebédelnek és vacsoráznak, szép időben esetleg fent a fedélzeten. A Zsófia jóval kisebb, mint a román királyi jacht, de a kényelem azon is pazar. Izlésesen berendezett helyiségei süppedő szőnyegekkel borítottak,

a fehérre festett hajó virágállványában tűzpiros muskátlik virítanak.

Az újságírók nem egyszerre ebédelnek és vacsoráznak, sokat késnek, megvárakoztatják a hajó szakácsait és pincéreit. Hétfőn este 9 óra helyett egy és három óra között kellett felszolgálnok a vacsorát, mert a tanácskozások éjfélig tartottak és amíg mindenki leadta az anyagot — három óra lett. Az újságírók étlen-szomjan várakoztak a tanácskozás befejezésére.

Hétfőn este mintha megállott volna az idő, oly lassan teltek, szinte vánszorogtak az órák. Rengeteg cigaretta fogyott el...

MILYEN NYELVEN FOLYTAK A TANÁCSKOZÁSOK?

Bizonyára érdeklő olvasóinkat, milyen nyelven tárgyalt a két bizottság? A turnu-severini tárgyalások, a formáságokon kívül (üdvözlés, bemutatkozás), amelyek francia nyelven hangzóttak el, —

németül folytak.

Mint hogy a román bizottság tagjai sorában erdélyiek is vannak, akik magyarul is tudnak, — a két bizottság tagjai magyar nyelven is érintkeznek egymással.

EGY „KACSA”

A különböző nyelveken beszélgető hírlapírók gyakran láthatják a Dunán elhaladó saját országuk hajóit. Egy félóra alatt hat, mellettünk elmenő vízijárművet számoltunk meg. Az Adrianopolis görög hajó után a Deutschland német gőzös és egy kisebb magyar vonatatóhajó haladt el, nem sokkal utánuk egy gyorslöv és egy bolgár motoros szelte a folyó sárga vizét.

A hajó rádióján hallgattuk a német híradást, amikor egy német lapnak azt a jelentését olvasta mikrofonba a szpiker, hogy Turnu-Severinben megszakadtak a tárgyalások. A híradás természetesen nem tőlünk, nem innen származott és jót mulattunk a kacsaan.

Babuczay György

Egész Indiában angolelles tüntetést rendeznek

Bombayból jelentik: A Német Távirati Iroda közlése szerint az indiai nacionalista kongresszus végrehajtó bizottsága határozati javaslatot fogadott el,

amelyben visszautasítja az angol kormánynek augusztus 8-án az alkirály útján Indiának tett ajánlatát. Hír szerint a kongresszus úgy határozott, hogy indiaszerző nyilvános népgyűléseken tüntetni fognak Anglia ellen.

A német fegyverek súlyos csapásaira az angolok hazug propagandával válaszolnak

Már az Angliával rokonszenvező államok sem hisznek a londoni jelentéseknek. Újabb sikeres német repülőtmadás angol hajók ellen. Német-amerikai vita a tévesen értelmezett tengeri ostromzár körül

Berlinből jelentik: A német sajtó csütörtök reggeli számaiban okmányszerűleg bizonyítja, hogy az angol propaganda most sem egyéb, mint mérő hazugságok és hitátlások sorozata.

Vannak ugyan semleges jóhiszemű közvélemények, amelyek azt tartották egyideig, hogy az igazság a német hadijelentések és az angol közlések között vannak valahol.

Ma azonban behonyosodott, hogy a német jelentések kizárólag az igazságnak megfelelő tényeket közlik, szemben ezzel az angolok még most is propagandaszólamokkal szeretnék a német repülőtmadások tényleges és súlyos eredményeit elhomályosítani

A Berliner Börsenzeitung szerint az angol propagandának gyakori tekintélye és szavahihetősége teljesen eltűnt és

az angol hazugságokra a német fegyverek dala adták meg a méltó és ellentmondást nem tűrő cáfolatot. A német jelentések számszázalékos szavahihetőségét, maguk a tények, a támadások mindent átütő ereje és az Angliát ért súlyos csapások támasztják alá

— és ha ma még vannak egyes befolyásolt közvélemények, amelyek valamiképpen is hitelt adnak az angol hazugságyaráknak, úgy ez abból az egyszerű lélektani szempontból magyarázható, hogy: ezek a korszakunk, Angliával rokonszenvező közvélemények

nem a tényeket hiszik el, hanem azoknak a vágyaknak, vágyalmoknak adnak hitelt, amelyek nem következnek be, de amelyeknek bekövetkezését szeretnék.

Délkeleturópában és a Közelkeleten azonban már teljesen és végérvényesen megszűnt ez a pszichózis, mert a nyugati „álszemélyes” államok és Franciaország összeállása és legvégzetése után a napnál világosabban megmutatkozott, hogy amíg az angol propaganda hazudott — addig a német fegyverek eredménytel és győzelmesen haladtak előre.

A NÉMET REPÜLŐK MÁR AZ IR PARTOKNÁL KÖZLEKEDŐ ANGOL HAJÓKAT IS MEGTÁMADJAK

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnokság augusztus 21-iki jelentésében közölte, hogy

a német bombázók első ízben intéztek sikeres bombatámadást olyan angol kereskedelmi hajók ellen, amelyek az ir partoktól északnyugatra haladtak el. A DNB felhatalmazott helyről azt az értesítést közli, hogy olyan angol hajókról van szó, amelyek az Egyesült Államokból Írországtól északra élelmiszert szállítottak Liverpoolba.

A német repülőgépek megjelenésekor két hajó körülbelül 200 kilométerre volt az ir partoktól, míg egy harmadik 180 kilométerre Tory Islandtól. Ez a támadás is bebizonyította, hogy a Német Birodalom olyan hadászati pontokkal rendelkezik, ahonnan nemcsak az angol partok közelében, hanem távol az Atlanti Óceánon is sikeres támadásokat intézhet az Anglia felé irányuló élelmiszert szállítványok ellen.

EGÉSZ ANGLIA TERÜLETÉRE BEVEZETÉK AZ OSTROMÁLLAPOTOT

Stockholmból jelentik: A DNB közli, hogy Angliában bevezették az ostromállapotot. Az országot tizenkét körzetre osztották és mindegyik élére teljhatalmú biztost állítottak. Svédországban úgy vélik, hogy erre az intézkedésre azért volt szükség, mert Anglia nem érzi elég erősnek magát, hogy szembe tudjon nézni a szigetország megszállásának veszélyével és szüntetküli repülőtmadásokkal. Ezt a védelmet egyetlen központból nem képesek irányítani, ezért biztosokra bízta a védelmi munkálatok irányítását. A biztosok saját körzetükben a kormány képviselőiként szerepelnek. Svéd körökben, tekintet-

Szigorú tengeri ostromzár Anglia körül

Berlinből jelentik: Annak ellenére, hogy a birodalmi kormány felhívta a figyelmet arra a veszélyre, amely az American Legion nevű hajójának a katonai műveletek körzetén való áthaladásával jár és annak ellenére, hogy azóta bejelentették Anglia teljes ostromzárlatát, az amerikai szenátus egyhangúan olyan törvényt szavazott meg, amely által módosították a semlegeségi törvényt, hogy ezáltal lehetővé tegyék az amerikai hajóknak, hogy a hadi zónából a gyermekeket elszállíthassák. A törvény előírja, hogy erre a hajóknak meg kell szerezniük a hadviselőkhöz kezesítést.

Németország figyelmeztetett arra a nagy veszélyre, amelyet Angliának aknákkal való körülzárása jelent. Abban a jegyzékben, amelyben a birodalmi kormány bejelentette Anglia teljes ostromzárlatát, közölte, hogy Németország elhárít minden felelősséget az esetleg elszendvedt károkról. Ha az amerikai törvényt mégis garanciaként beszél, amely lehetővé tenné a gyermekeknek amerikai hajókon való elszállítását, ez a feltevés nélkül minden alapot, mert egyik hadviselő fél sem kezeskedhetik a hajóknak elaknásított területeken való áthaladásáról.

Ezt a tényt Anglia is elismerte azáltal, hogy lemondott a tervezett gyermek elszállításokról, kijelentve, hogy sem a szükséges hajótérrel, sem pedig kísérő hajókkal nem rendelkezik. Csupán a gazdag családok gyermekeit szállították el, azonban kísérő hajók nélkül és a szülők felelőségére.

Ilyen körülmények között az amerikai törvény,

Hadbiróság elé került egy volt francia miniszter

Clermont Ferrandból jelentik: A Havas iroda közli: Jean Zay, volt nemzetnevelésügyi miniszter, aki megszökött és akit Rabatban letartóztattak, jelenleg Clermont Ferrandban van fogságban. Zay volt miniszter ugyanis, mint katonatiszt, elhagyta

tel a korszerű harci eszközökre, nagyon valószínűleg tartják eme intézkedések eredményességét.

CHURCHILL FENYEGETÉSEITŐL MÁR SENKI SEM IJED MEG

Budapestről jelenti a Stefani: A Pest című lap foglalkozik Churchill beszédével és megállapítja, hogy az angol miniszterelnök újabb támadást irányít Európa ellen. Cinikusan jelentette be, hogy Anglia a teljes zárathoz folyamodik, hogy ezáltal Európát kiéheztesse.

De az idők megváltoztak — írja a Pest — és Churchill fenyegetéseitől már senki sem ijed meg, ezek a fenyegetések csak siettetik az angol birodalom vereségét.

GÖRÖGORSZÁG KITART SEMLEGESSÉGE MELLETT

Athénből jelentik: Metaxas miniszterelnök előlétele alatt nagyfontosságú bizalmas tárgyalás kezdődött a kormány tagjai és a hadsereg képviselőinek bevonásával, amelyen a Lelle cirkáló elsüllyesztéseivel kapcsolatosan előállott új nemzetközi helyzettel foglalkoztak és a szükséges rendszabályokat megbeszéltek. A tanácskozások végével a miniszterelnök kihallgatásán jelent meg a görög királynál, hogy jelentést tegyen neki a történekről. Görög hivatalos körök szerint a kormány feltétlenül kitart az ország semlegesége mellett és minden esetleges veszéllyel szemben is megvédi annak önállóságát és integritását.

Athénből jelentik: Egy görög küldöttség, amelynek élén a görög nemzeti bank kormányzója áll, Németországba utazott, ahol pénzügyi és gazdasági tárgyalásokat folytat.

amelynek emberies alapja elvitathatatlan, nem bír gyakorlati jelentőséggel.

Már most elutasítanak minden olyan kísérletet, amely által azt a látszatot akarnák kelteni, hogy a német garancia hiánya lehetővé teszi az amerikai törvény gyakorlati keresztülvitelét. Eppen az emberiség szempontjából teszik lehetővé, hogy a felelősség érzésétől áthatott hadviselő kezeskedjék a hajóknak elaknásított területeken való áthaladásáról.

Senkinek sem lehet érdeke, hogy az emberiség téves értelmezése által, összeütközést teremtsen az amerikai és német érdekek között. A birodalom nem mehet bele abba, hogy a gyermekeket kitegye a háború veszedelmének azáltal a szállítás által, amelyet terveznek.

HOLLANDIÁBA VISSZATÉR A BÉKÉS ÉLET

Tokióból jelentik: A DNB közli, hogy Ishi, Japán hágai meghatalmazott minisztere visszatérve a japán fővárosba, több nyilatkozatot adott és azokban kifejezte ama meggyőződését, hogy a végső győzelmet Németország szerzi meg. A miniszter megkérdezte a hollandiai viszonyokról, mire kijelentette, hogy a német hatóságok tiszteletben tartják a lakosság hagyományait és mindenki jól bántanak. Seyss Inquart birodalmi helytartó megtette a szükséges intézkedéseket és így az országban rend és nyugalom uralkodik. Az üzletek nyitva vannak és az ipari telepek folytatják rendes működésüket.

állomáshelyét és családjával együtt a Masslia nevű hajóval elutazott. A volt miniszter felett a Clermont Ferrandban székülő 13. sz. katonai törvényszék mond ítéletet.

(Rador)

Középeurópa válaszuton

Az elmúlt világpolitikai hét azokkal a német törekvésekkel volt teli, melyek új elvek szerint akarják újráépíteni Középeurópát. Az újirányú tervek mögött mindig ott van a soha el nem hanyatlott hit Németország nagy középeurópai és keleteurópai jelentőségéről. Az új Németország azt tartja, hogy benne csúcsosodnak a német nép összes eddigi világtörténelmi törekvései. Eseményekért a messzi századokba és a germán fajtság mélységeihez fordul vissza a mai német politika, de

reálpolitikai ösztönzéseket szívesen merít az 1918 által félbeszakított világháborús periódusból.

A világháború korszaka tudatosította a német politikában a közép- és keleteurópai hivatás gondolatát. 1918 tragédiája félbeszakította az akkori német középeurópai terveket:

a nyugati hatalmak akkor atomizálták Középeurópát, hogy ezzel saját politikájuknak szerezzenek támaszpontokat Németország háta mögött. Holott a valóságban csak megkönnyítették Németország előrehaladását: mert a népi gondolatban megújított Németország népi előőrséi ott voltak minden középeurópai országban s egyébként is óriási feszítőerőt jelentett a német-ség javára az, hogy a nyugati hatalmak egyedül német vonatkozásban nem engedték, hogy érvényesülhessen a népi-nemzeti önrendelkezés gondolata.

1914 és 1940 között így fejlődött ki német társadalomban és német politikában az új közép- és keleteurópai elhivatás. Az atomizált Középeurópával, illetve Délkelet-Európával szemben ott állt egészen tömbbéval a német nép, melynek bár meg-törtéte 1918 után világpolitikai hatóereje, de népi tömegének összetartása érintetlen maradt.

AZ ATOMIZÁLT DÉLKELET-EURÓPA

Mialatt a nyugati békerendezés természetesen atomizálta Középeurópát és a hozzája kapcsolódó délkeleti területeket, azalatt a német népben egyre világosabban tudatosodott az a gondolat, hogy az ő hivatása, hogy rendet teremtsen Kelet-Európában.

A 919-es békék tehát egyáltalában nem ölték meg a német nép kelet-európai szándékait.

Sőt soká uralkodott a német politikai nézetek között az a hit is, hogy a német-ség törekvései lezárultak nyugat felé, míg Kelet-Európa a német tevékenység sajátos és választott területe.

Mialatt a különféle kis, középeurópai államalakulatok elfecsérelték atomizált, azalatt a német népben világos lett az a gondolat, hogy

kétféle Középeurópa létezik: az egyik a német nép népi lakóterülete, a másik pedig az atomizált délkeleti-dunai vidék, a régi monarchia romterülete.

Míg a német népi terület természetes egész és egységes volt, azalatt a dunai vidék természetes nehézkedési pontjai megbomlottak. Mialatt a német-ség nehézkedési pontjai elterelődtek időlegesen nyugatra, azalatt a keletközépeurópai atomizált államalakulatok egyetlen reálpolitikai létalapja az volt, hogy a nyugati politika támaszpontjai voltak Németország mögött.

Ahban a pillanatban, ahogy a belső német nyomás következtében a nyugati politika visszavonta érdekelttségét Keletközépeurópából — ez a müncheni politika idején, 1938-ban történt — egyes délkelet-európai államalakulatok elvesztették egyetlen reális támaszterületüket.

Gazdaságilag és geopolitikailag területeik és népeik a német néppel igen szoros kapcsolatban voltak, viszont ezeknek a kapcsolatoknak békés és arányos fejlődése, módosulása úgy az ő számukra, mint a német-ség számára lehetetlenné vált abban a pillanatban, mihelyt a nyugati politikai támaszpontjaivá lettek. Ugyanakkor viszont ezekben az államalakulatokban nem volt elegendő belső természetes erő, hogy megállhassanak önmagukban akkor, mihelyt a nyugati politika érdekelttsége tőlük eltávozik.

A német Középeurópa-gondolat sikerét tehát nagyrészt annak köszönheti, hogy a Duna mentén csupa olyan alakulás emelkedett fel 1918-ban, a melyek közül egyik-másik nem hordozott sem saját középeurópai gondolatot, sem pedig valamely rézibb, önálló, belső történelmi öntudatot. Mialatt a német nagyhatalom egyre jobban úgy lépett fel, mint

az európai szárazföld magva,

azalatt a Duna mellékén hiányzott minden természetes kialakulási mag és nehézkedési pont. Erről már azt sem lehetett szó, mert hiszen a Duna-mente mindig átmeneti terület volt s különben is az itteni 1918-as államalakulatok centrifugális természetűek voltak s nem volt természetes kapocs, mely egyoldalú aktuális érdekeken túl összefűzte volna ezeket a népeket. Nyilvánvaló, hogy a cseheknek nem sok reálpolitikai, vagy szellemi közik volt a románokhoz és ezek is majdnem így álltak szemben a délszlávokkal. A keletközépeurópai terület egyetlen természetes összefoglaló pontja Magyarország volt s sajátos reálpolitikai paradoxonként a kiséntánt államai éppen Magyarország ellen csináltak politikát, ahonnan egyedül lehetett volna megkísérlni a Duna- völgye és a Kárpát-medence népeinek össze-

foglalását: ugyanakkor egyben Magyarország volt az a pont is, amely rendelkezett azzal a képességgel, hogy a német Középeurópa-val harmóniát találjon s egyben minden más befolyástól mentesen képviselje a Kárpát-medence népeinek érdekeit.

A NEMZETISÉGI ELV FESZÜLTSEGEI

Egy további feszültség a dunai népek új történetében az, hogy 1918 és 1938 között Magyarország történelmi területein új fiatal nacionalizmusok születtek, melyekben reálpolitikai megfontolásokkal szemben tútgengenek az érzelmi elemek és melyek kívülről jött hatásokra nekifeszültek annak, hogy a Kárpátok között észszerű rendezés történhessen. Ezek a fiatal nacionalizmusok viszont egy újabb magyar nacionalista hullámot váltott ki.

A Kárpátok medencéje így lett természetellenes feszültségek területe.

A feszültségek oka itt a népi-nemzeti elv kizárólagos uralma volt. Amennyire alkalmas volt a népi-nemzeti elv kizárólagossága akár a nyugati államokban, akár pedig Németországban az államegység megalapozására, annyira

alkalmatlan alapelvek bizonyult a Kárpátok medencéjében.

Amennyire természetes fejlődési folyamat eredménye volt a népi-nemzeti elv fölünk nyugatra, annyira természetellenes fejlemények következtek belőle a Kárpátok határai között.

Középeurópa most ezek között a feszültségek

Elegendő cukor van, de ha van, akkor miért nem lehet kapni az üzletekben?

Ezt a kérdést hangoztatja újra minden háziasszony. A város tőzsomszédságában működik a szabadfalusi cukorgyár és ennek ellenére

az üzletekben vagy egyáltalában nincsen cukor, vagy csak elenyészően kevés.

Némely boltban lehet ugyan kapni cukrot, de mindössze negyedkilót.

Több fűszerüzlet tulajdonosával beszélünk, de mindenütt ugyanegy a panasz. A következő:

— A cukorlesztó üzlet, amely Temesvárott a nagykereskedőknek és a kiskereskedőknek egyaránt adja a cukrot, most az ezeknek szánt mennyiséget a legkisebbre szorította le. Nagykereskedőknek nem ad többet kétszáz kilónál, fűszeresnek pedig csak száz kilót, külvárosi boltoknak csak ötvenet. És amíg eddig a cukor árának lefizetése után költségmentesen szállították a cukrot a vásárló üzletbe, eddig most egészen más az eljárás. A cukor ára a kereskedők számára most is változatlanul az eddigi. Azonban mázsánként nyolcvan leit számítanak hozzá.

Ezenkívül a kereskedőnek saját magának kell gondoskodnia a cukor hazaszállításáról.

Ez ötven-nyolcvan leibe kerül, aszerint, hogy az illető üzlet milyen messzire esik a cukorlesztó állomástól. Ilyenformán a kereskedők számára a cukor nagyon megrágult.

Ellátogattunk a cukorlesztó állomásra, amely a Józsefvárosban van. Mihelyt a begai rozoga hid után leszállunk a villamosról, jobbról a sarokház egyik üzlethelyisége előtt nagy tömeget látunk. Asszonyok, férfiak, gyermekek, akik mind arra várnak, hogy cukrot vásárolhassanak. Mert újabb rendelkezés szerint

a cukorlesztó üzletben nemcsak a kereskedők, hanem magánfelek is kaphatnak cukrot.

Ezek vásárolhatnak egy kilótól tíz kilóig terjedő mennyiséget. Naponta többen és egyre többen ácsorognak a cukorlesztó állomás előtt. Tegnap reggel már annyian voltak, hogy a várakozók között számokat osztottak ki.

A cukorlesztó üzletben kijelentették, nem értik, miért van cukorhiány. Minden kereskedő kaphat. Hogy kevesebbet kap most egyszerre,

Katonai behívások Görögországban

Athénből jelentik: A görög hadügyminisztérium elhatározta, hogy szeptember 4-re behívja az 1934-es korosztályhoz tartozó tartalékosokat. A hadügyminisztérium felfüggesztette a katonai szabadságokat. Mindazon tiszteknek akik szabadságon vannak, haladéktalanul jelentkezniük kell egységeiknél. (Rador.)

között keres magának új utat és új lehetőségeket.

A napjainkban lejátszódó nagy történelmi áramlatok, úgy tetszik, mintha újra a természetes fejlődés irányába terelnék vissza Középeurópát. Külsőleg ez abban jelentkezik, hogy nagyjából visszaállanak azok a természetes népi és történelmi alakulások, melyeket félretett az utból 1918 tragédiája. Ausztria-Magyarország azért szűnt meg, mert a soknyelvű régi birodalommal szemben a népi-nemzeti elvet alkalmazták és így rombolták össze határait, melyek egysülőző szerepe akkora szolgálatot tett egykor Európának és közvetve a német nép keleteurópai jelentőségének is.

Az új Németországnak a népi elv révén be kellett kebelnie Ausztriát, mert különféle tagadása volt a német egységnek; ugyanúgy el kellett az utból távolítani Csehszlovákiát, mert ez a természetellenes államalakulat önmagában veszélyeztette a német és magyar biztonságot és történelmi és népi birtokállományt. A fejlődés útja nagy zökkenőkkel így haladt egyre világosabban a természetes kialakulás felé.

Magyarország módot keres arra, hogy a nemzetiségi elv a történelmi és földrajzi egység elvével mint hozható majd kapcsolataiba.

A nemzetiségi elv eddigi atomizáló korszakának nyilvánvalóan vége van; állami és nemzetiségi elv most új szintézist keresnek: a német-ség egységes tömbjéről keletre eső terület sorsa azon fordul meg, miné egyeztethető majd az államegység, az erős politikai súlypont gondolata a nemzetiségi elv egyéni princípiumával, melynek

többé nem szabad Középeurópa bomlását okoznia.

Gogolák Lajos

mint máskor, annak az az oka, hogy ilyenkor több cukor kell a lakosságnak, mint máskor, a készletet pedig úgy kell elosztani, amely naponta érkezik a cukorgyárról, hogy minden jelentkező üzletet kapjon. Arra a kérdésre, hogy a kereskedőknek miért kell most külön csomagolást fizetni és miért kell maguknak gondoskodniuk a cukornak hazafuvarozásáról, az volt a válasz, hogy

az üzletköltség megrágult.

Drágább lett a csomagolás és a papír sokba kerül. A cukorlesztó üzletnek nincsen elég lova és nincsen elég embere, hogy a cukorfuvarozást végzehesse.

CAPITOL mozi

Ma és a következő napokon

A NÉVTELEN ASSZONY

A főszerepekben: Sybille Schmitz, Tasnády Mária, Albrecht Schönhals

APOLLO mozi

JELSZÓ: MACHIN

Bűnügyi film a mai időkből. A főszerepekben: Paul Dahlke, Hilde Weissner, Viktoria v. Ballasko, Harald Paulsen

Trockij Leó meghalt

Newyorkból érkezik a hír, hogy Mexikó Cítyben meghalt Trockij Davidovics Lev, eredeti nevén Bronstein Leó, aki évek óta itt él száműzetésben és isszavonultan. Trockijt egyik kiábrándult híve ölte meg, aki követte őt a száműzetésben, hosszú ideig bellette őt és a hosszú együttélés alkalmas volt arra, hogy megismerje az orosz forradalmárt és ábránduljon tanaiból. Azután egy elkéseredett pilanában vasdoronggal fejbevágta Trockijt, aki srososan megsérült. Egy napig szenvedett és bár az orvosok mindent elkövettek megmentésére, fáradoásuk sikertelen maradt. A nyughatatlan öreg forradalmár, aki a világ forradalmosításáról álmodott, 61 éves korában féltetve és elfeledve meghalt.

Trockij Leó különös alakja volt az újabbkori történelemnek. Pályafutása ugyanugy kezdődött és folyt sokáig mint több orosz forradalmáré. Szentpéterváron született, szülei vagyonos zsidók voltak. fiatal Borstein azonban szocialista társaságba került és a földalatti mozgalom láza őt is magával ragadta. Huszéves volt, amikor titkos szervezkedés miatt letartóztatták és Szibériába zárták, ahol három esztendő töltött, majd 1902-ben sikerült megszöknie. Nagynehezen eljutott Svájcba, ahol találkozott a már korábban odaszökött Leninnel és Axelddal, akikkel az emigrációból együttesen írták a híró riportokat és futárokkal tartották fenn az összeköttetést az otthoni szociálistákkal. 1905-ben, mikor először lángolt fel Oroszországban elemenis erővel a forradalom vihára, Trockij váratlanul zentpéterváron termett és harcolt a torlaszokoz. A lázadás leverése után elfogták és újból Szibériába zárták, ahonnan ismét megszökött. A világháorú kitörése Párisban találta. A francia rendőrség az akkori szövetséges Oroszország kívánságára kitasította a veszedelmes embert, aki átment Spanyolországba, majd innen az Egyesült Államokba, ott a miközötté színhelyét.

Az 1917-es márciusi forradalom kitörésekor Trockij váratlanul Szentpétervárra utazott, ahol yomban csatlakozott Leninhez és nagy része volt a bolsevisták győzelmében. Külügyi népbiztosnak eveztek ki és ő vezette az orosz békedelegációt Breszt-Litovszkba, ahol az oroszok feltétel nélkül fogadták Németország és az Osztrák-Magyar Monarchia békefeltételeit. Később hadügyi népbiztos lett és megszervezte a vörös hadsereget. Amíg Lenin it, Trockij szinte korlátlan hatalommal rendelkezett, bár saját párhívólé körül sokan ellenétek víágforradalmi elképzeléseit. Trockijnak az volt a híe, hogy orosz segítséggel minden európai országban forradalmat kell szítani és ennek előkészítésére minden eszközt fel kell használni. Az ő kezdeményezésére létesültek az európai fővárosokban a titkos kommunisták központok, amelyek sztrájkokat szítottak, szabotázsokat szerveztek és igyekeztek aláálni a fennálló államrendszerek tekintélyét.

1925-ben Lenin meghalt és az megrendítette Trockij pozícióját is. Sztalin került uralomra, aki elterette a lenini és trockijista elveket és teljesen megváltoztatta Oroszország politikáját. Sztalin kiadta a felszót: legfontosabb Oroszország belső megerősölése! És az európai kommunisták központok sorra megszűntek, Szovjetországban mintha kevesebbet öröndne azzal, hogy mi történik határain kívül és minden erejével arra törekedett, hogy a forradalom eredményeit megtartsa és megszilárdítsa. Trockij nyughatatlan és lázadó természet nem bírta el a télséget, neki állandó harca, nyugtalanság, forradalom, pusztítás kellett. Zinovjevvel és Kamenevvel együtt élesen szembefordult Sztalinnal, akit áruónak bélyegzett és ellenétek szervezett. Két esztendeig folyt a kiméletlen harc Sztalin és Trockij között és a küzdelemben Sztalin győzött. A kemény georgiai kiméletlenül szerzett érvényt akarának és mindenkit félreléított, aki útjában állott. Javastatára 1927-ben Trockijt kizárták a kommunisták pártból, majd rövidesen Turkesztánba száműzték. Harmadik száműzetéséből is sikerült megszöknie és Görögországba ment, ahol azonban nem szívesen fogadták. Ettől kezdve szánalmas volt Bronstein Leó vándorútja. Egyik állam sem akarta befogadni, mindenütt féltek a forradalmártól, aki azt választotta hivatásul, hogy felborítsa a társadalmi rendet és az úszkós romok helyén a pusztulást és nyomorúságot ültesse el. Járt Franciaországban, Dániában. Norvégiában, Angliában, de mindenütt detektívek vették körül, vigyáztak a lépéseire és rövidre szabták tartózkodási idejét. Vegre néhány év előtt a fávoli Mexikóban kapott letelenedési engedélyt. de tartózkodnia kellett a politikai tevékenységtől. Itt élt visszavonultan és lakását állandóan katonaság őrizte, mert ellenfelei többször kíséreltek meg ellene merényletet. Trockij tanait feimorzsolta az idő, hazája megtagadta. híveit otthon kivégezték vagy száműzték, egyedül maradt. Megértte az új európai nacionalista forradalmak kirobbanását, de azt már nem értette meg, hiszen mindez távol állott tőle érzésben és felfogásban. Az egykor korlátlan hatalmú lázadó forradalmárból esendes öregember lett, akiről csak nagyritkán emlékeztek meg néhány sorban a világsajtó. Még életében elfelejtették, eltemették. Két nagy munkát írt, az egyiknek címe „Az orosz forradalom története.” a másik „A permanens forradalom.” A szociológiai irodalomban különösebb feltűnést nem keltettek, mert eszméi tulhajadottak és teoretikusnak, amelyek ellentétben állanak a való élettel. Nem volt építő szellem és így halála különösebb részvételt sem kelt.

Aranyér ellen Goedecke fele Arusol!

Románia átadja Dél-Dobrudzsát Bulgáriának

Craiovában létrejött az elvi megállapodás. A bizottságok technikai és szakkérdéseket tárgyalnak

Szófiából jelenti a Német Távirati Iroda: A román-bolgár tárgyalások változatlanul folynak Craiovában és már létrejött az elvi megállapodás, amelynek értelmében Románia átadja Dél-Dobrudzsát Bulgáriának. Az átadás technikai részleteit meghatározó tárgyalások még nem fejeződtek be. A római Messagero című lap értesülése szerint

a két állam között a tárgyalások előrehaladott állapotban vannak, azonban a szakkérdés, ami megvitásra szorul, úgy, hogy a tanácskozások előreláthatóan még elhúzódnak, anélkül, hogy azokat megszakítanák.

Mindkét részen azon fáradoznak, hogy tökéletes megoldást hozzanak létre.

Megkezdődött az olaszok ostroma Gibraltár ellen

Olasz légitraj erőteljesen bombázta a sziklaerődöt. Az olasz hadsereg meg akarja tisztítani Afrikát az angoektól

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség közli, hogy olasz repülőgépek újból bombázták Gibraltár erődítményeit. A támadások következtében több helyen nagy tűz keletkezett. Olasz részről megállapítják, hogy a Resolution nevű angol sorhajó még mindig Gibraltárban tartózkodik, ahol a szükséges javításokat végzik el.

Rómából jelentik: Az olasz vezérkar főhadiszállása „valahonnan Olaszországból” ismerteti a 75. hadszíntéri jelentést, amely a következőket tartalmazza:

Légi egységeink a gibraltári katonai célpontokat bombázták és repülőgépeink közül egy nem tért vissza támaszpontjára.

A Földközi-tenger keleti részén egy torpedó naszáunk elcsúszított egy ellenséges tenger-alattjárót, egy tengeralattjáróknak pedig egy ellenséges torpedórombolót.

Egyik repülőrajunk a Földközi tengeren egy ellenséges hajócsoportot, amelyben számos cirkáló volt, bombázt. Két cirkálót ért bombatalálat, repülőgépeink pedig sértetlenül tértek vissza kiindulási pontjainkra. Keletafrikában egy angol bombavető repülőgépet lőttünk le.

EGÉSZ AFRIKÁBÓL KI KELL ÜZNI AZ ANGOLOKAT

Rómából jelentik: Ansaldo a Telegrafo című lapban az aostai herceg Mussolini táviratára adott válaszában foglalkozik és megállapítja, hogy

a Duce kívánsága szerint nemcsak Szomáliából kell kiűldözni az ango.okat, hanem az egész afrikai kontinensről.

Anglia a kanadai, indiai és ausztráliai dominiomon kívül az afrikai birtokokat Szudán, Transvaal, Rhodézát csak jelentéktelen „kezi zálognak” tekintette és ezek fejlődéséről soha nem gondoskodott, mindaddig, amíg más európai hatalmak figyelmét nem terelődött Afrika felé. Olaszország jelentette az afrikai angol birtokok számára az első féket, amikor Etiópia elfoglalásakor megvetette lábát ott, a hol eddig az angol korlátlan kizsákmányolás úrnak kepzelte magát. Berbera kikötőének elfoglalása a második lépés, amelyet követni fog az a Duce által elírt processzus, amely Nagy-Britanniát eltünteti véglegesen Afrikából.

OLASZORSZÁG AZ ANGOL ÉS GÖRÖG KIHÍVÁSRA KALANDMENTES POLITIKÁVAL VÁLASZOL

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség közli: A Csamuriában és Janinában lakó albánok üldözötése, amelyre az albán lapok már több ízben rámutattak, arra indította a Giornale

D'Italiát, hogy foglalkozzék a kérdéssel. Az olasz lap azt írja, hogy

ezek az üldözések azt bizonyítják, miszerint a két tartomány lakossága nem görög, hanem albán, így jogtalanul van Görögországbirtokában.

Albániának és Olaszországnak joga van a helyzet rendezését kérni, ezt megkívánja a népek közötti és az európai rend. Az olasz lap azt kérdezi, vajjon Görögország miért csatlakozik Nagybritannia celszövéseihez, amelyekkel bonyodalmat és surlódásokat idéznek elő a Balkánon. Butlérnek az a nyilatkozata, amelyet az alsóházban bizonyos albániai zavargásokról tett, azt bizonyítja, hogy

Angliának sötét háborús terve van

és a görög politika részére is alibit akar szerezn. Végezetül a Giornale D'Italia azt írja, hogy Olaszország a kihívásokra kalandmentes politikával válaszol, amely politika azonban készen áll arra, hogy megvédje Albánia jogait és az igazságon alapuló balkáni rendet.

A JUGOSZLÁV ÉS A MAGYAR SAJTÓ

MÉLTATJA AZ OLASZ SIKEREKET

Belgrádból jelentik: A jugoszláv sajtó még mindig tág teret szentel az olaszok kelet-afrikai győzelmének. A sajtó egybehangozva megállapítja, hogy a

hatalmas olasz siker mély benyomást keltett a jugoszláv közvéleményben.

A csütörtök reggeli lapok kiemelik Berbera kikötőnek nagy hadászati jelentőségét, egyben pedig felvételeket közölnek a volt angol gyarmat fővárosáról. Főképpen az angolok menekülését hangsúlyozzák és emlékeztetnek a dünkircheni csúfos menekülésre. A Vreme megállapítja, hogy több évszázad óta ez az első alkalom, hogy Anglia háború által veszített gyarmatbirodalmából. Az olasz csapatok rövid 15 nap alatt érték el ezt a világraszóló sikert.

Budapestről jelenti a Stefani: A magyar lapok továbbra is behatón foglalkoznak az olaszok kelet-afrikai győzelmével és kiemelik annak óriási jelentőségét. A Pest és valamennyi magyar újság meleg szavakban fejezi ki örömet afelett a hatalmas arányú győzelem felett, amelyet az olasz haderő szerzett. (Rador.)

Rendeletileg szabályozzák a tanonc-szakoktatást

Az elismert felekezetek is létesíthetnek tanoncoktató tanfolyamot

Bucurestiből jelentik: Ghitescu Stan munkügyi miniszter rendeletét készített a tanonc-szakoktatás megszervezéséről. A már alírt rendeletétörvény kimondja többek között, hogy a munkaügyi minisztérium által létesített tanoncskolákon kívül — miniszteri jóváhagyással — joguk van a tanoncoktató tanfolyamok létesítésére a következőknek:

1. Munkakamarák, vagy kereskedelmi kamarák.
2. Állami, vagy magán kereskedelmi és ipari vállalatok.
3. Az elismert vallásfelekezetek törvényes szervei.
4. Szakmai szervezetek, ha tagjai románok, vagy ha jogi személyiséggel rendelkeznek és ha tevékenységük, közhasznúnak ismerték el.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közintézményeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23-10 és este 10 óra után: 23-15.

Dies natalis

A dédapám Stiriában izzadtan ácsolt, kezében simára váltak a görcsös gerendák s porladó esontja felett a besüppedt földet közömbös lábak már rége laposra taposták.

Véletlenül került a zsiros szittyfa-földre bohém nagyapám, aki mulatott, de dolgozott: szépséges képeit templomok sora őrzi, de egy reggel pisztoly dörent s mindent kthagyott.

Apám a vérözönben hagyta ifjúságát s vágyaiból mily kevés az, ami megmaradt! most már értem, hogyha hozzám, vagy rólam beszél, kezében mért rezzen meg a kefelevonát.

S nekem, az álmodónak, az élet mit fog adni? húsz éves vagyok s bizhatok-e a jövőbe? vajon meglátom-e egykor az élet telen, hogy kezemet a Mester, az Acs Fia vezette.

Gellért László.

Királyi kihallgatások. Bucurestiből jelentik: Öfelsége főudvarnagyi hivatalának 78. számú jelentése. Öfelsége a király, augusztus 22-én munkakihallgatáson fogadta Gigturu miniszterelnököt, Mihai Manoilescu külügyminisztert, Teofil Sidorovici országgyűlési főparancsnokot és Alexandru Creteanu meghatalmazott minisztert.

Öfelsége elvállalta egy brassomegyei földműves gyermekének keresztapaságát. Bucurestiből jelentik: Öfelsége elvállalta Ioan Marin Marcus (Brassomegye) községbeli földművesgazda 14-ik gyermekének keresztapaságát. Az aralkóút a keresztelési szertartáson Georgescu Vintila ezredes Brassó megye prefektusa képviselte, aki a keresztüzölő lakomán hosszabb beszédben méltatta Öfelségének a név iránt érzett színtes szeretetét, majd közölte, hogy az üzsölött nevére 5000 leies betétkönyvet adományoz a királyi udvartartás Alexianu, királyi helytartó pedig 5000 leies adománnyal járul hozzá az örömszüllők házának felépítéséhez.

Folyó ügyeket tárgyalt a szerdai minisztertanács. Bucurestiből jelentik: Szerdán délután 18.45 órakor Gigturu Ion miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanács volt. A folyó ügyek megoldása után a minisztertanács 20.45 órakor ért véget.

Összehívták a dán parlamentet. Kopenhágából jelentik: A dán parlamentet a jövő hét szerdájára fontos tanácskozásra hívták egybe.

Tieran alpolgármester szabadságon Tieran Emil dr. alpolgármester két heti pihenő szabadságra utazott.

ROOSEVELT ELNÖK RENDKÍVÜLI KÖVETE XII. PIUS PÁPÁNÁL. Rómából jelentik: XII. Pius pápa kedden fogadta Roosevelt elnök rendkívüli megbízottját, Miron Taylort. Az amerikai megbízott egészségi állapotának javítása végett távozik Rómából, de illetékes körökben hangsúlyozzák, hogy küldetése korántsem ért véget s az egészségi okokra való hivatkozás nem takar semmiféle politikai helyzetváltozást.

A bolgár nép köszönete a Ducenak Szófiából jelentik: Popoff, bolgár külügyminiszter a szófia-i olasz nagykövét útján köszönetét fejezte ki a Ducenak, aki a Velencében időző bolgár ifjak tanulmányi bizottságát kitüntető szíveséggel fogadta.

Oroszország újabb területet adott vissza Finnországnak. Helsinkiből jelentik: A finn-orosz határtárgyalások végső akkordjaként a Szovjetország hatóságok a mai napon mintegy 18 kilométer hosszú és 20 kilométer széles területet visszaadtak az finneknek, mint végérvényes határmódosítást és ezzel Nausyjorn városa is visszakerült Finnországhoz. Minden probléma megoldódott ezzel a területvisszaadással Szovjetországnak és Finnországnak között a mai napon.

Több mint három millió franciaországi menekült

Genfben jeleltik: A Petit Dauphinois című lap részleteket közöl arról, miként oszlottak meg a menekültek csoportjai a nagy német nyugati offenzíva idején. A cikk szerint a menekültek két irányba indultak el lakóhelyeikről. Az egyik rész Középfraanciaország és onnan a tengerpart felé húzódott, míg a másik csoport a Pyreneusok

lejtői felé. Középfraanciaország belsejébe 1 millió 400 ezer francia és több százezer belga, holland és luxemburgi lakos menekült úgy, hogy itt a lakosság 2 és fél millió emberrel növekedett, míg a déli francia tartományokban és a Pyreneusok közelében 3 millió ember volt a lélekszaporulat.

Új beosztás a temesvári rendőrségnél

Baicu Nicolae, a temesvári rendőrség volt kvesztorát, mint helyettes rendőrfelügyelő Constantára helyezték át és helyébe Epure Pavel helyettes rendőrfelügyelő került. Epure Lugosról, ahol rendőrkvesztor volt, került Temesvárra és új állásával fontos megbízást kapott. Az új rendőrségi beosztással kapcsolatban a bűnügyi szolgálat irányítását Draghici Aurel dr. rendőrségi titkár veszi át, míg ennek a szolgálati ágának egyik osztályát Santau Dumitru komizárus, a bűnügyi osztály eddigi főnöke vezeti. A változások keretében Ciorgariu dr. komizárus is új beosztást kapott. A belvárosi rendőrség volt főnöke, aki jelenleg a bűnügyi osztálynál teljesített szolgálatot, az oravicai sziguranahivatal vezetője lett. Vitian Iacob komizárus pedig, aki eddig az orsovai rendőrségnél teljesített szolgálatot, újból visszakerült a temesvári rendőrséghez.

Gazdasági és forgalmi egyezmény Japán és Kína között. Nankingből jelentik: A Domei iroda közlése szerint Abeg Japán nagykövét és a nankingi kormány miniszterelnöke között folyó tárgyalások befejezést nyertek. Megállapodást írtak alá, amelyben Japán és Kína politikai, gazdasági és forgalmi természetű megegyezéseket kötöttek. Augusztus végén a részletek megbeszélésére újabb tanácskozások kezdődnek a két államférfi között.

Újabb 162 személy tért vissza Beszarábiából. Bucurestiből jelentik: Hivatalos jelentés szerint az ungheni határállomáson újabb 162 személy tért vissza Romániába az oroszok által megszállott Beszarábiából.

Munkakamarák elnökének tanácskozása Nagyszében. Szenbenből jelentik: Virgil Molin a munkakamarák szövetségének elnöke vezetésével az ország összes munkakamaráinak kiküldöttjei a mintavásár alkalmából tanácskozást folytattak a munkakamarák teljes újjászervezésére.

Hitler kancellárjáról neveztek át Strassburg főterét. Berlinből jelentik: A Frankfurter Zeitung jelentése szerint Strassburgban a Place de la Republique teret Bismarck Platznak és a város másik főterét Adolf Hitler Platznak neveztek el. Egyébként a lap jelentése szerint a menekültek nagyszámban térnek vissza Elzászba és Lotharingába.

PETROLEUMMAL FÜTHETŐ CSERÉPKÁLYHA. Szatmárról jelentik: Két derék magyar szatmári iparos közhasznú találmánnyal lépett a nagyközönség elé. Petroleummal illelőleg nyersolajjal fűthető különleges szerkezetű cserépkályhát készítették, amely alig drágább az eddigi közismert fűtő testeknél. A találmány előnye, hogy 75%-os tüzelőanyag megtakarítást lehet vele elérni. Az új rendszerű cserépkályha felfalója Blatniczy István kályhámester, míg a petroleum gázosító készülék Körösy Sándor találmánya. A két iparos a meghívott szakértők előtt bemutatta találmányát. Mindössze 60 percig, azaz egy órát tüzeltek benne és ezalatt 1300 gramm petroleum fogyott el, aminek 6 lei és 50 bani az értéke. Utána elzárta a petroleum porlasztó készüléket. A bizottság megállapította, hogy a 6 lei 50 bani értékű petroleum annyira felhevítette a kályhát, hogy az tartósan fel tudott melegíteni egy 5x6 méter nagyságú szobát. A teljes sikerű bemutató a napokban zajlott le. A Blatniczy-Körösy-féle találmány olcsó szagtalan és egyszerű a kezelése. Hasznosságát különösen a mai időkben kell kihangsúlyozni, miután a tüzelő beszerzés annyira körülményes lett.

Sulyos helyzetben a török külkereskedelem. Isztanbulból jelentik: Törökország számos állammal kötött kereskedelmi szerződést, azonban ezeknek a szerződéseknek végrehajtása az újonnan alakult európai helyzet következtében úgyszólván lehetlenné vált. Most a török külügyminiszter valamennyi állammal érintkezést keresett, hogy a jelenlegi viszonyokra alkalmazza a kereskedelmi szerződések végrehajtását, különben a török kereskedelem sulyos helyzetbe kerülhet.

Orvosi hír. Dr. Simonsitz Géza nőgyógyász, szülés visszaérkezett és újból rendel délelőtt 9-11-ig és délután 3-5-ig I. Str. Alba-Iulia 5. I. em. Telefon: 11-44.

Épül a régi olasz határ és Manton város közötti vasútvonal. Rómából jelentik: Az olasz közlekedésiügyi államtitkár ma megtekintette azt az új vasútvonalat, amelyet a régi olasz határ és Manton város között építettek.

Nyolcvanezer lei készpénzt és ékszereket vittek el a betörők Partos Armin Temesvári gyár igazgató lakásáról. Partos Armin ismert temesvári gyárigazgatótól betörők jártak és a lakásból 80 ezer lei készpénzt és igen értékes ékszereket vittek el. A rendőrség feltűnőnek tartja, hogy a házban lévő nagy buldog kutya, aki egyébként mindenkit megugatott, a betörés alatt csendben maradt. Később aztán kiderült, hogy a kutyaival mérgezett húst ettek és attól rosszul lett és nem tudott ugani. Bár a nyomozás erős ítemben folyik, még semmi biztosat nem tudni a betörő vagy betörők kilétéről.

Fejnélküli férfi holtteste egy templomudvar kútjában. Isából jelentik: Az ottani Barnosói templomudvarán lévő kútban, a napokban lefolyt tisztítási munkálatok során, borzalmas leletet találtak. A munkálatok közben a kút mélyén egy fejnélküli férfi holttestére bukkantak. A nála lévő igazolványokból megállapították a személyazonosságát. A halott Anicai közrendőr, aki még régebben eltűnt rendkívül gyanús körülmények között. A borzalmas felfedezés létségtelenül azt bizonyítja, hogy a rendőr gyilkosságnak esett áldozatul. A holttest fejét a tettes valószínűleg azért vágta le, hogy a tetem felismerését megnehezítse, de nem gondolt a zsebekben lévő iratokra, melyekből kiderítették a rendőr személyazonosságát. A rendőr valószínűleg kötelessége teljesítése közben esett áldozatul. A nyomozás széles körben tovább folyik. A szalak eddig a Cizmáriei utcában lévő kormesához vezetnek.

A kolozsbokai unitárius egyházakör közgyűlése. Kolozsvárról jelentik: A kolozsbokai unitárius egyházakör az elmúlt vasárnap tartotta meg szokásos köri gyűlést. A közgyűlést még délelőtt a szokásnak megfelelően lelkes egyesületi gyűlés előzte meg, amelyen Benczédi Pál elnökött. A lelkes egyesületi gyűlésen Nagy Zoltán temesvári lelkesítő tartott gyönyörű beszédet és tartotta az istentiszteletet. A köri közgyűlést dr. Abrudbányai Ede felügyelő gondnok beszéde nyitotta meg. Ezután Barabás Miklós köri esperes beszéde hangzott el, melyet nagy tetszéssel hallgatott végig a kör. Ezzel kapcsolatban különben több indítvány és ellenérny hangzott el, úgy, hogy az ülés igen érdekes menetű és élénk volt. Végül Pálffy László felügyelőgondnok javaslata a gyűlés Kelemen Lajost választotta köri felügyelő gondnokká. A köri közgyűlés végeztével a gyűlés tagjai a kolozsi gazdak vendéglőjébe ebédtak. Ez alkalommal a leányok és asszonyok népies és nemzeti viseletben szolgáltak föl.

Embertelen bánásmódban részesítették Franciaországban az olasz hadifoglyokat. Milánóból jelentik: Francia internálótáborokból hazatért olaszok elmondották honi hatóságaink, hogy úgy Franciaországban, mint Monacóban a legrosszabb bánásmódnak voltak kitéve. Monacóban templomból kijövet inzulálta a francia-barát lakosság az olasz polgárokat és a helyi rendőrség valóságos asszisztált ezeknél a szegényletes eseményeknél. Olyan intézkedések várhatók ezeknek a jelentéseknek kapcsán, hogy Monaco polgári lakosságának fegyverrel 24 óra belüli ke kell szolgáltatni a katonai hatóságoknak.

Ajándék az olasz államnak. Rómából jelentik: Munthe, a Saint Michel regény világhírű írója, az olasz államnak több nagyértékű, főként régészeti szempontból fontos ingatlanokat adományozott. A nagy író, mint ismeretes esztendőnk óta Capri szigetén él és ezek az ingatlanok is Capri közelében vannak.

Orvosi hír. Dr. Farchy bőrgyógyász a húgyszervi és nemi betegségek szakorvosa, rendeléseit újra megkezdte, Temesvári Bank palota I. Str. Lonovics 1. III. em.

Aszfaltjárda a Tache Ionescu úton. A Tache Ionescu út a legrövidebb összekötő útvonal a Belváros és a Gyárvaros között és azon állandóan élénk a forgalom. A város vezetősége most elhatározta, hogy régen érzett hiányt pótol és ezen az úton aszfaltotartó járdát csináltat. Az aszfaltozási munkálatokat már legközelebb megkezdik.

Jelentkezzenek a rendőrségen az idegen állampolgárok. A temesgyeai rendőrség felszólítja a Temesvárott élő idegen állampolgárokat akik különleges személyazonossági igazolvánnyal rendelkeznek, hogy augusztus 26-án jelentkezzenek a rendőrségi épület 54. számú irodájában, ahol be kell mutatniuk a személyazonossági igazolványukat.

Ilyen világ is volt hajdanában

Az idei didereggető nyáron a természet is arra utal, hogy a jámbor polgárokat, amire a hatóság, hogy tudniillik följebb való tűzifa-szükségletüket jó előre és okvetlenül szerezzék be, mert Tél apó harapós szedvényben van és nem fog takarékoskodni a faggyal, hóval.

Hát persze, rá való pénz nem kap a tanáchoz a jámbor polgár s így a tanács dacára is tanástan. Nékem pedig most gyakran eszembe jut egy régi tél és benne egy apró emlék, amely a mostani nincstelenséggel szemben a béke-idők bőségét érdekesebben szemlélteti.

Ezelőtt vagy negyven évvel meglátogattam egyik barátomat, aki a csongrádi tanyák között tanítóskodott. Akkor még azok a jó békebeli telek jártak, persze hideg, az volt, mert hideg nélkül a tél fagyatját sem ér, de ez a hideg valahogy nem olyan volt, mint a mostani. Ez szeszélyes, mérges fenevad, aki ellenség gyanánt lép fel az élők világa ellen, az, ő az régi ellentétével mint kellemes kójáték jól esően illeszkedett be az ősz és tavasz közé. Örömmel vettük és szívesen elnéztük, ha néha-néha kissé komiszkodott...

Egyik ilyen télen indultam el látogatásra vonat. A csongrádi állomáson barátom várt rám és jó ülést. Könnyű szánkón repített két nemes vörös fűtőt, ki a tanyák közé; az iskolához. Az úton kedves felismerés mindenem. Fehérek voltak a fák, a házak, a kalyák s mivel éppen hullodogált a hó, az emberek is, csak éppen az a pár varjú volt fekete, amelyik megszállta a kertek végében domborodó szemétkakásokat.

Megérkezve, a kellemesen meleg szobában terített asztalra már ki volt rakva a reggeli; sonka, szalonna, dísznöcsök, puha kenyér s a vaskályha tetején lábasban meleg kávé várta, hogy a eszékébe létsék. Mosakodás után kényelembe helyezkedve néztem barátom sürgölődését. Mindent egymaga végeztet, mert nőden volt az Istenadta s kiszolgálót semmi pénzért nem kapott volna itt, a tanyák világában...

No, de nem akarok nagy feneket keríteni ennek a kis epizódnak, hát elmondom a csattanóját: „Ülj te pajtáim a reggelizés”, invitál kedvesen Rudi barátom, „tessék”. En meg kinézek a kamrába, hozok egy kis fűzrevalót, addig is falatozok jó étvágygal. „Étvágy az van, de meg hozzá való etyepetye is. Készítoom.”

Azzal én leültem az asztal mellé ő meg kifortult a szobából. De jött is már vissza egy karos kosárral s leteszi a kályha mellé. Tömöm magamat pompás házi-szalonnával s csak véletlen, hogy oda tekintek, de oda is ragadt a csodálkozó pillantásom, mert Rudi barátom furcsa dolgot művelt. A kosár tele volt hurkával és kolbászzal, azokat dobálta a kályhába!

Há kiáltottam: „Az Istenéért, mit csinálisz?” „Fűtök” — mondja ő flegmatikusan. „De mivel?” „Ami van!” Kolbász és hurka van bővíben, tehát székkel fűtök.”

Mikor elvégezte a különös fűtést s a kolbászok, hurkák mint tűzölőszet nagyszorúen beválva pompásan lobogtak a kályhában, leült ő is és reggelizés közben elmondotta, hogy tanítványainak szülei, a környékbeli tanvai gazdák annyira elhalmozták dísznőfélségből ajándékaikkal, hogy képtelen elfogyasztani. Olyan szegény ember, aki előzárda alamizsna képpen, nincs a tanyák világában és már a kutyának sem kell... Hát mit csináljon?! Kénytelen elfütni, mert rá romlik...

„Miert nem értetted meg az ajándékozókkkal, hogy nincs rá szükséged?” „Még csak az kellene” — választott barátom — „Halálosan megsérténem őket s nem lenne maradásom közöttük.”
Ilyen világ is volt hajdanában! B. L.

Aki mer, az nem mindig nyer

Finom pezsgős potya vacsora után az ügyészségre került a vendég

Kis humor a nagy bucurestii kánikulában

Bucuresti, augusztus 20. A bucurestii igazságügyi krónika ismét rendkívül érdekes és egyben mulatságos esettel szolgál azoknak, akik a szürke hétköznapi szomoruan egyhangu eseményei közül a könnyebb fajsúlyú, de vidámabb olvasmányokat keresik. Egyszerű kis turpisságról van szó, de annyi benne a verbeli szelhámos leleményessége, vakmerősége, nagyvonalúsága és humora, hogy kár lenne élvezetétől megfosztani olvasóinkat.

Az eset híu története a következő: A napokban, egy forró kánikulavégi estén, elég jól öltözött vendég állított be az egyik bucurestii étterem kerthelyiségébe. Tisztelettel parancsoló, nagyviri allűröket eláruló magatartással és mozdulatokkal foglalt helyet az egyik üres asztalnál. Látható meglepedését nyerte el a kerthelyiség világvárosi színvonalu berendezése, kellemes levegője, a frakkos pincérek hada és elsőrendű cigányzenekara. Miután mindezt kellőképpen kiélvezte, hozzáfogott az étlap tanulmányozásához, amiben igen járatosnak bizonyult. És a legsmokkabb angolt megcsúfuló szertartásossággal elkezdett vacsorázni.

A pincérek mély alázattal és nagy tisztelettel szolgálták ki, mert az étlapból és

az italok jegyzékéből a legdrágábbakat választotta ki,

amint köztudomásu, az éttermi alkalmazottak előtt a vendég tekintélye a fogyasztás értéke szerint váltakozik. Emberünk a legdrágább angol pálinkákkal kezdte a szertartás bevezetését, majd első előételnek kaviárt rendelt, de nem afféle közönséges feketetengerit, hanem valódi mandzuriat. Utána egyéb ingyeneségeket fogyasztott nehéz vörösborral, majd a vacsora vége felé pezsgőt bontatott.

Mikor javában szüresítte a pezsgőt, a főpincérnek feltűnt, hogy a dísan fogyasztó vendégnek nincs kalapja és folyton a kijárat felé sandít.

De egyik kollégája történetesen erdélyi származásu, tüstént megnyugtatta:

— Ne féljen semmit, biztosan valami erdélyi gyáros. Nálunk nyáron majdnem mindenki kalap nélküli jár, ebben tehát igazán semmi gyanus nem lehet.

De alig hangzottak el a megnyugtató szavak, a főpincér gyanuja indokoltnak bizonyult. Az előkelő vendég, mint aki valamilyen lépásra határozta el magát, hirtelen felállt és

a tekintélyes mennyiségű italok elfogyasztása ellenére, egyenes, határozott léptekkel a mellékhelyiség felé vette útját. Utközben azonban a kijárat felé kanyarodott és egyszerűen el akart inaini.

A főpincér élve a gyanuperrel, egy percig sem vette le róla a tekintetét és az utolsó percben sikerült is lefűlelnie. A személyzet összezöldült, de

a feltűnés elkerülése végett a szűkevényit bevitték az étterem irodájába, ahol az odahívott rendőr közreműködésével leigazoltatták.

Kiderült, hogy Tarta Gyula György nagybányai tisztviselővel azonos és minden kerteles nélkül bevallotta, hogy egy banija sincs, nem akart addig Bucurestiből hazamenni, amíg bele nem kösöl a fővárosi fényűző életbe. Ez sikerült is és nem bánja, mi történik vele, a kaviáros és pezsgős vacsora minden pénzt, illetve büntetést megért.

A rendőr előállította a főkapitányságra, ahonnan jegyzőkönyv felvétele után átkísérték az ügyészségre. Itt lesz ideje megemészteni a lucullus vacsorát.

— Ujabb élelmiszerkorlátozások Svájcban. Genfből jelentik: A svájci hatóságok szeptember 1-től kezdve újabb élelmiszer korlátozásokat léptetnek életbe. Kiterjed ez főként a cukorra, rizsre és azokra a száraz tésztaeműekre, amelyek búza, árpa, zab vagy kukaricaliszttól készülnek. Ugyancsak erősen korlátozzák a zsir és ételolajok használatát is.

— Tíz volt a Szent István dóm katakombájában. Bécsből jelentik: A bécsi Szent István Dóm katakombájában vasárnap délután tűz ütött ki, amelyet csak nagy fáradsággal lehetett eloltani. A tűz erős fűtkepeződést okozott, ami az oltási munkálatokat erősen hátráltatta. A bécsi katakombákba és a folyókba. Három tűzoltó elég súlyosan meg is sebesült. Egyébként a különös tűz okát még nem sikerült megállapítani.

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Rothstein Fülöp kereskedő Evelin nevű leánya, Cioban Florea vasúti fékező Cornelia nevű leánya, Kersch József földműves József nevű fia, Bartók Béla kályhákészítő Károly nevű fia.

— Adományok a szülőotthon javára. A létesítő magyar szülőotthon javára a Magyar Népközség irodájában a következő adományok folytak be: A. J. készpénzben 2000 lei, ezenkívül felajánlotta, hogy az intézmény részére béreit ház udvarát ingyen parkirozza és ellátja a szükséges növényanyaggal nyolcezer lei értékben. Ezenkívül a következő természetbeni adományok érkeztek: H. J. konyhamozsár, K. cég személyzete különböző egészségügyi kezelek ecetszemők részére, M. J. hat új törülköző és egy vég vászon, B. K. használt és új gyermekfenéknemű. A Déli Hírlap kiadóhivatalában F. J. olvasónak 500 leit adományozott. További adományok úgy a Magyar Népközségnek a Magyar Házban levő irodájában, mint pedig a Déli Hírlap kiadóhivatalában adhatók le.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLTATA:
Pénteken, augusztus 23-án a következő gyógyszerházak tartanak éjjeli szolgálatot.

Belvárosban a Bratianu téren levő Gótz gyógyszerház.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszerház és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerház.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris tea gyógyszerház.

Józsefvárosban a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerház.

Mehalában a Corvin gyógyszerház és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tartanak!

SCALA MOZI
Ma és minden nap
A SZIVEK MUZSIKÁJA
A főszerzőkben

TYRONE POWER

SONJA HENIE

Mozi
MOZIK MÜSORA:
Péntek, augusztus 23.
APOLLÓ: Jelszó: Machin (német film).
CAPITOL: Névtelen asszony (német film).
CORSO: Háború és béke (francia film).
SCALA: A szivek muzsikája (angol film).

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARÁK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15.

Dies natalis

A dédapám Stíríában izdattan ácsolt, kezében simára váltak a görösök gerendák s porladó esontja felett a besüppedt földet közömbös lábak már rég laposra taposták.

Véletlenül került a zsiros szittya-földre bohém nagyapám, aki mulatott, de dolgozott: szépséges képeit templomok sora őrzi, de egy reggel pisztoly dörrent s mindent fthagyott.

Apám a vérözönben hagyta ifjúságát s vágályból mily kevés az, ami megmaradt! most már értem, hogyha hozzám, vagy rólam beszél, kezében ért rezzen meg a kefelelvonal.

S nekem, az álmodónak, az élet mit fog adni? húsz éves vagyok s bízhatok-e a jövőbe? vajon meglátom-e egykor az élet telen, hogy kezemet a Mester, az Ács Fia vezette.

Gellért László.

— **Királyi kihallgatások.** Bucurestiből jelentik: Öfelsége főudvarmágyi hivatalának 78. számú jelentése. Öfelsége a király, augusztus 22-én munkakihallgatáson fogadta Gigurtu miniszterelnököt, Mihai Manoiilescu külügyminisztert, Teofil Sidorovici országról főparancsnokot és Alexandru Creteanu meghatalmazott minisztert.

— **Öfelsége elvállalta egy brassómegeyi földműves gyermekének keresztapaságát.** Bucurestiből jelentik: Öfelsége elvállalta Ioan Marin Marcus (Brassómegeye) községbeli földművesgazda 14-ik gyermekének keresztapaságát. Az aralkotó a keresztelési szertartáson Georgescu Vintila ezredes Brassó megye prefektusa képviselte, aki a keresztszülői lakomán hosszabb beszédben méltatta Öfelségének a nép iránt érzett őszinte szeretetét, majd közölte, hogy az újszülött nevére 5000 leies betétkönyvet adományoz a királyi udvartartás Alexianu, királyi helytartó pedig 5000 leies adománnyal járul hozzá az örömszültök házáknak felépítéséhez.

— **Folyó ügyeket tárgyalt a szerdai minisztertanács.** Bucurestiből jelentik: Szerdán délután 18.45 órakor Gigurtu Ion miniszterelnök elnökléte alatt minisztertanács volt. A folyó ügyek megoldása után a minisztertanács 20.45 órakor ért véget.

— **Összehívták a dán parlamentet.** Kopenhágából jelentik: A dán parlamentet a jövő hét szerdájára fontos tanácskozássra hívták egybe.

— **Tieran alpolgármester szabadságon** Tieran Emil dr. alpolgármester két heti pihenő szabadságra utazott.

— **ROOSEVELT ELNÖK RENDKÍVÜLI KÖVETE XII. PIUS PAPANÁL.** Rómából jelentik: XII. Pius pápa kedden fogadta Roosevelt elnök rendkívüli meghívottját, Miron Taylort. Az amerikai megbízott egészségi állapotának javítása végett távozik Rómából, de illetékes körökben hangsúlyozták, hogy küldetését korántsem ért véget s az egészségi okokra való hivatkozás nem takar semmiféle politikai helyzetváltozást.

— **A bolgár nép köszönete a Duceanak** Szófiából jelentik: Popoff, bolgár külügyminiszter a szófiai olasz nagykövét útján köszönetét fejezte ki a Duceanak, aki a Velencében időző bolgár ifjak tanulmányi bizottságát kitüntető szívesseggel fogadta.

— **Oroszország újabb területet adott vissza Finnországnak.** Helsinkiből jelentik: A finn-orosz határtárgyalások végső akkordjaként a Szovjetország hatóságok a mai napon mintegy 18 kilométer hosszú és 20 kilométer széles területet adott vissza a finnnek, mint végérvényes határmódosítást és ezzel Naujsjorn városa is visszakerült Finnországhoz. Minden probléma megoldódott ezzel a területvisszaadással Szovjetországnak és Finnországnak között a mai napon.

Több mint három millió iranciaországi menekült

Genfből jeleltik: A Petit Dauphinois című lap részleteket közöl arról, miként oszlottak meg a menekültek csoportjai a nagy német nyugati offenzíva idején. A cikk szerint a menekültek két irányba indultak el lakóhelyeikről. Az egyik rész Középfanciaország és onnan a tengerpart felé húzódtott, míg a másik csoport a Pyreneusok

lejtői felé. Középfanciaország belsejébe 1 millió 400 ezer francia és több százezer belga, holland és luxemburgi lakos menekült úgy, hogy itt a lakosság 2 és fél millió emberrel növekedett, míg a déli francia tartományokban és a Pyreneusok közelében 3 millió ember volt a lélekszaporulat.

Uj beosztás a temesvári rendőrségnél

Baicu Nicolaet, a temesvári rendőrség volt kvesztorát, mint helyettes rendőrfelügyelő. Constantára helyezték át és helyébe Epure Pavel helyettes rendőrfelügyelő került. Epure Lugosról, ahol rendőrkvesztor volt, került Temesvárra és új állásával fontos megbízást kapott. Az új rendőrségi beosztással kapcsolatban a bünygyi szolgálat irányítását Draghici Aurel dr. rendőrségi titkár veszi át, míg ennek a szolgálati ágának egyik osztályát Santanu Dumitru komiszárus, a bünygyi osztály eddigi főnöke vezeti. A változások keretében Ciorgariu dr. komiszárus is új beosztást kapott. A belvárosi rendőrség volt főnöke, aki jelenleg a bünygyi osztálynál teljesített szolgálatot, az oravici sziguranalvált vezetője lett. Vitian Iacob komiszárus pedig, aki eddig az orsovai rendőrségnél teljesített szolgálatot, újból visszakerült a temesvári rendőrséghez.

— **Gazdasági és forgalmi egyezmény Japán és Kína között.** Nankingből jelentik: A Domei iroda közlése szerint Abeg Japán nagykövete és a nankingi kormány miniszterelnöke között folyó tárgyalások befejezést nyertek. Megállapodást írtak alá, a melyben Japán és Kína politikai, gazdasági és forgalmi természetű meg egyezéseket kötöttek. Augusztus végén a részletek megbeszélésére újabb tanácskozások kezdődnek a két államférfi között.

— **Újabb 162 személy tért vissza Beszarábiából.** Bucurestiből jelentik: Hivatalos jelentés szerint az ungheni határállomáson újabb 162 személy tért vissza Romániába az oroszok által megszállott Beszarábiából.

— **A munkakamarák elnökének tanácskozása** Nagyszébenben. Szébenből jelentik: Virgil Molin a munkakamarák szövetségének elnöke vezetésével az ország összes munkakamaráinak kiküldöttjei a mintavásár alkalmából tanácskozást folytattak a munkakamarák teljes újjászervezésére.

— **Hitler kancellárról neveztek** ei Strassburg főterét. Berlinből jelentik: A Frankfurter Zeitung jelentése szerint Strassburgban a Place de la Republicque teret Bismarck Platznak és a város másik főterét Adolf Hitler Platznak neveztek el. Eg öbökét a lap jelentése szerint a menekültek nagyszámában térnek vissza Elzászba és Lotharingába.

— **PETROLIUMMAL FÜTHETŐ CSERÉPKÁLYHA.** Szatmárról jelentik: Két derék magyar szatmári iparos lözháznál találmánnyal lépett a nagyközönség elé. Petroliummal illetőleg nyersolajjal fűthető különleges szerkezetű cserépkályhát készítették, amely alig drágább az eddigi kőzsmert fűtő testeknél. A találmány előnye, hogy 75%-os tüzelőanyag megtakarítást lehet vele elérni. Az új rendszerű cserépkályha felalója Blatniczy István kályhásmester, míg a petrolium gázosító készülék Körösy Sándor találmánya. A két iparos a meghívott szakértők előtt bemutatta találmányát. Mindössze 60 percig, azaz egy órát tüzeltek benne és ezalatt 1300 gramm petrolium fogyott el, aminek 6 lei és 50 bani az értéke. Utána elzárták a petrolium porlasztó készülékét. A bizottság megállapította, hogy a 6 lei 50 bani értékű petrolium annyira felhevítette a kályhát, hogy az tartósan fel tudott melegíteni egy 5x6 méter nagyságú szobát. A teljes sikerű bemutató a napokban zajlott le. A Blatniczy-Körösy-féle találmány olcsó szagtalan és egyszerű a kezelése. Hasznosságát különösen a mai időkben kell kihangsúlyozni, miután a tüzfűtő beszerzése annyira körülményes lett.

— **Sulyos helyzetben a török külkereskedelem.** Isztanbulból jelentik: Törökország számos állammal kötött kereskedelmi szerződést, azonban ezeknek a szerződéseknél végrehajtása az újonnan alakult európai helyzet következtében úgyszólván lehetlenné vált. Most a török külügyminiszter valamilyen állammal érintkezést keresett, hogy a jelenlegi viszonyokra alkalmazhassák a kereskedelmi szerződések végrehajtását, különben a török kereskedelem sulyos helyzetbe kerülhet.

— **Orvosi hír.** Dr. Simonsitz Géza nőgyógyász, szülész visszaérkezett és újból rendel délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig I. Str. Alba-Iulia 5. I. em. Telefon: 11—44.

— **Épül a régi olasz határ és Manton város közötti vasútvonal.** Rómából jelentik: Az olasz közlekedésügyi államtitkár ma megtekintette azt az új vasútvonalat, amelyet a régi olasz határ és Manton város között építettek.

— **Nyolcvanezer lei készpénzt és ékszereket vittek el a betörők** Partos Armin Temesvári gyár igazgató lakásáról. Partos Armin ismert temesvári gyárigazgatónál betörők jártak és a lakásából 80 ezer lei készpénzt és igen értékes ékszereket vittek el. A rendőrség feltűnőnek tartja, hogy a házban levő nagy bulldog kutya, aki egyébként mindenkit megugatott, a betörés alatt csendben maradt. Később aztán kiderült, hogy a kutyaival mérgezett húst etettek és attól rosszul lett és nem tudott ugani. Bár a nyomozás erős ütemben folyik, még semmi biztosat nem tudni a betörő vagy betörők kilétéről.

— **Fejnélküli férfi holtteste egy templomudvar kútjában.** Isából jelentik: Az ottani Barnoschi templomudvarán lévő kútban, a napokban lefolyt tisztítási munkálatok során, borzalmas leletet találtak. A munkálatok közben a kút mélyén egy fejnélküli férfi holttestére bukkantak. A nála levő igazolványokból megállapították a személyazonosságát. A halott Anicai közrendőr, aki még régebben eltűnt rendkívül gyanús körülmények között. A borzalmas felfedezés kétségtelenül azt bizonyítja, hogy a rendőr gyilkosának esett áldozatul. A holttest felét a tettes valószínűleg azért vágta le, hogy a tetem felismerését megnehezítse, de nem gondolt a zsebekben lévő iratokra, melyekből kiderítették a rendőr személyazonosságát. A rendőr valószínűleg kötelessége teljesítése közben esett áldozatul. A nyomozás széles körben tovább folyik. A szálak eddig a Cizmárii uccában lévő korszakhoz vezetnek.

— **A kolozsbokai unitárius egyházakör gyűlése.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsbokai unitárius egyházakör az elmúlt vasárnap tartotta meg szokásos köri gyűlését. A közgyűlést még délelőtt a szokásnak megfelelően lelkes egyházi gyűlés előzte meg, amelyen Benczédi Pál elnököt. A lelkes egyesületi gyűlésen Nagy Zoltán temesvári lelkes tartott gyönyörű beszédet és tartotta az istentiszteletet. A köri közgyűlést dr. Abrudbányai Ede felügyelő gondnok beszéde nyitotta meg. Ezután Barabás Miklós köri esperes beszéde hangzott el, melyet nagy tetszéssel hallgatott végig a kör. Ezzel kapcsolatban különben több indítvány és ellenjav hangzott el, úgy, hogy az ülés igen érdekes menetű és élénk volt. Végül Pálffy László felügyelőgondnok javaslatára a gyűlés Kelemen Lajos választotta köri felügyelő gondnokká. A köri közgyűlés végével a gyűlés tagjai a kolozsi gazdák vendéglőjébe látta ebédre. Ez alkalommal a leányok és asszonyok népies és nemzeti viselkedéssel szolgáltak föl.

— **Embertelen bánásmódban részesítették Franciaországban az olasz hadifoglyokat.** Milánóból jelentik: Francia internálótáborokból hazatért olaszok elmondották honi hatóságoknak, hogy úgy Franciaországban, mint Monacóban a legrösszobb bánásmódnak voltak kitéve. Monacóban templomból kijövet inzulálta a francia-barát lakosság az olasz polgárokat és a helyi rendőrség valósággal asszisztált ezeknél a szegenyletes eseményeknél. Olyan intézkedések várhatók ezeknek a jelentéseknek kapcsán, hogy Monaco polgári lakosságának fegyverrel 24 óra belül ke kell szolgáltatni a katonai hatóságoknak.

— **Ajándék az olasz államnak.** Rómából jelentik: Munthe, a Saint Michel regény világhírű írója, az olasz államnak több nagyértékű, főként régészeti szempontból fontos ingatlanokat adományozott. A nagy író, mint ismeretes esztendő őta Capri szigetén él és ezek az ingatlanok is Capri közelében vannak.

— **Orvosi hír.** Dr. Farchy bőrgyógyász a húgyszervi és nemi betegségek szakorvosa, rendeléseit újra megkezdte. Temesvári Bank palota I. Str. Lonovics 1. III. em.

— **Aszfaltjárda a Tache Ionescu úton.** A Tache Ionescu út a legrövidebb összekötő útvonal a Belváros és a Gyárvaros között és azon állandóan élénk a forgalom. A város vezetősége most elhatározta, hogy régen érzett hiányt pótol és ezen az úton aszfaltozott járdát csináltat. Az aszfaltozás munkálatokat már legközelebb megkezdik.

— **Jelentkezzenek a rendőrségen az idegen állampolgárok.** A temesmegeyi rendőrség felszólítja a Temesvárról élő idegen állampolgárokat akik különleges személyazonossági igazolvánnyal rendelkezők, hogy augusztus 26-án jelentkezzenek a rendőrségi épület 54. számú irodájában, ahol be kell mutatniuk a személyazonossági igazolványukat.

1940. augusztus 24.

Ilyen világ is volt hajdanában

Az idei didereggető nyáron a természet is arra int a jámbor polgárokat, amire a hatóság, hogy tudmillsik talire való tűzfia-szükségletüket jó előre és okvetlenül szerezzék be, mert Tél apó harapós kedvében van és nem fog takarékoskodni a fagyval, hóval.

Hát persze, rá való pénzt nem kap a tanáshoz a jámbor polgár s így a tanács dacára is tanácstalan. Némek pedig most gyakran eszembe jut egy régi tél és benne egy apró emlék, amely a mostani ninetelenséggel szemben a béke-idők bőségét érdekesen szemlélteti.

Ezelőtt vagy negyven évvel meglátogattam egyik barátomat, aki a csongrádi tanyák között tanításkodott. Akkor még azok a jó békebeli telek jártak, persze hideg, az volt, mert hideg nélkül a tél fagyatlat sem ér, de ez a hideg valahogy nem olyan volt, mint a mostani. Ez szeszélyes, mérges fenevad, aki ellenség gyanánt lép fel az élők világa ellen, az, ó az a régi ellentétével mint kellemes közjáték jól esően illeszkedett be az ős és tavasz közé. Örömmel vártuk és szívesen elméztük, ha néha-néha kissé komiszkodott...

Egyik ilyen télen indultam el látogatásra vonaton. A csongrádi állomáson barátom várt rám és jó ülést, kényűfű szánkón repített két nemes vörű tántos, ki a tanyák közé; az iskolához. Az úton kedves fehérség mindenem. Fehérek voltak a fák, a házak, a kuzlak s mivel éppen hulldogált a hó, az emberek is, csak éppen az a pár varjú volt fekete, amelyik megszállta a kertek végében domborodó szemétrakásokat.

Megérkezve, a kellemesen meleg szobában terített asztalra már ki volt rakva a reggeli; sonka, szalonna, dísznócsaj, puha kenyér s a vaskályha tetején lábasban meleg kávé várta, hogy a csészékbe öltessék. Mosakodás után kényelmelen helyezkedve néztem, barátom sürgölődését. Mindeat egymaga végzett, mert nőtlén volt az Istenadta s kiszolgálót semmi pénzért nem kapott volna itt, a tanyák világában...

No, de nem akarok nagy feneket keríteni ennek a kis epizódnak, hát elmondom a csattanóját: „Ülj le pajfáim a reggelizéshez,” invitál kedvesen Rudi barátom, „tessek.” Én meg kinezek a kamrába, hozok egy kis tűzrevalót, addig is falatozok jó étvágygal. „Étvágy az van, de meg hozzá való etyepetye is. Közönöm.”

Azzal én ültem az asztal mellé ő meg kiforult a szobából. De jött is már vissza egy karos kosárral s leteszi a kályha mellé. Tömöm magamat pompás házi-szalonnával s csak véletlen, hogy oda tekintek, de oda is ragadt a csodálkozó pillantásom, mert Rudi barátom furesza dolgot művelt. A kosár tele volt hurkával és kolbászzal, azokat dobta a kályhába!

És idálfőttem: „Az Istenért, mit csinálsz?”

„Fűtök” — mondja ő flegmatikusán.

„De mivel?”

„Ami van!” Kolbász és hurka van bővíben, tehát ezekkel fűtök.”

Mikor előgezte a különös fűtést s a kolbászok, hurkák mint tüzelőszert nagyszerűen beválva pomnásan lobogtak a kályhában, leült ő is és reggelizés közben elmondotta, hogy tanítványainak szüleit, a környékbeli tanyai gazdákat annyira elhalmozta dísznócsékból ajándékaikkal, hogy képtelen elfogadásra. Olyan szegény ember, aki elfogadná a dísznócsékat, mint a tanyák világában és már a kutyának sem kell... Hát mit csináljon?! Kénytelen elfütni, mert rá romlik...

„Miért nem értetted meg az ajándékozókkkal, hogy nincs rá szükséged?”

„Még csak az kellene” — válaszolt barátom —

„Halálisan megsérteném őket s nem lenne maradásom közöttük.”

Ilyen világ is volt hajdanában! B. L.

(—) Az árellenőrző bizottság ülése. A királyi helytartóság mellett működő árellenőrző bizottság ma délben tizenkét órakor Marta Alexandru dr. királyi helytartó elnökelete alatt ülést tart, amelyen a kenyér és liszt árainak felülvizsgálásával foglalkozik.

(—) Változás az erzsébetvárosi rendőrség vezetésében. Alexi Virgil rendőrkormányos, aki eddig a józsefvárosi állomás rendőrkormányosát vezette, az erzsébetvárosi rendőrség élére került. Az állomási rendőrség vezetését Popescu Dumitru kormányos vette át, aki eddig az erzsébetvárosi rendőrség főnöke volt.

(—) Szentségimádás a mehalai plébániatemplomban. A mehalai katolikus plébániatemplomban ma egész napon át szentségimádás lesz. A szentségimádás a reggel negyednyolc órakor kezdődik szentmisén történik. Délután három órakor gyermekek számára lesz ajátosság, a szentségimádás este hét órakor lesz.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Péntek, augusztus 23.

APOLLÓ: Jelszó: Machin (német film).
 CAPITOL: Névtelen asszony (német film).
 CORSO: Háború és béke (francia film).
 SCALA: A szívek muzsikája (angol film).

Aki mer, az nem mindig nyer

Finom pezsgős potya vacsora után az ügyészre került a vendég

Kis humor a nagy bucarestii kánikulában

Bucuresti, augusztus 20. A bucarestii igazságügyi krónika ismét rendkívül érdekes és egyben mulatságos esettel szolgál azoknak, akik a szürke hétköznapok szomoruan egyhangu eseményei közül a könnyebb fajsúlyú, de vidámabb olvasmányokat keresik. Egyszerű kis turpisságról van szó, de annyi benne a vérbéli szélhámos leleményessége, vakmerősége, nagyvonalúsága és humora, hogy kár lenne élvezetétől megfosztani olvasóinkat.

Az eset hí története a következő: A napokban, egy forró kánikulavégi estén, elég jól öltözött vendég állított be az egyik bucarestii étterem kerti helyiségébe. Tiszteletet parancsoló, nagyúri allűröket elmulasztó magatartással és mozdulatokkal foglalt helyet az egyik üres asztalnál. Látható meglepedését nyerte el a kerti helyiség világvárosi színvonalu berendezése, kellemes levegője, a frakkos pincérek hada és elsőrendű cigányzenekara. Miután mindezt kellőképpen kiélvezte, hozzáfogott az étlap tanulmányozásához, amiben igen járatosnak bizonyult. És a legmókább angolt megcsúfoló szertartással elkezdett vacsorázni.

A pincérek mély alázattal és nagy tisztelettel szolgálták ki, mert az étlapból és

az italok jegyzékéből a legdrágábbakat választotta ki,

amint köztudomású, az éttermi alkalmazottak előtt a vendég tekintélye a fogyasztás értéke szerint váltakozik. Emberünk a legdrágább angol pálinkákkal kezdte a szertartás bevezetését, majd első előtételnek kaviárt rendelt, de nem afféle községes feketetengerit, hanem valódi mandzsuriat. Utána egyéb inyenosságokat fogyasztott nehéz vörösborral, majd a vacsora vége felé pezsgőt bontatott.

Mikor javában szürcsölte a pezsgőt, a főpinc

cernek feltűnt, hogy a dúsan fogyasztó vendégnek niucs kalapja és folyton a kijárat felé sandít.

De egyik kollégája történetesen erdélyi származású, tüstént megnyugtatta:

— Ne féljen semmit, biztosan valami erdélyi gyáros. Nánunk nyáron majdnem mindenki kalap nélkül jár, ebben tehát igazán semmi gyanus nem lehet.

De alig hangzottak el a megnyugtató szavak, a főpincér gyanuja indokoltan bizonyult. Az előkelő vendég, mint aki valamilyen lépésre határozta el magát, hirtelen felállt és

a tekintélyes mennyiségű italok elfogyasztása ellenére, egyenes, határozott léptekkel a mellékhelyiség felé vette útját. Utközben azonban a kijárat felé kanyarodott és egyszerűen el akart inaini.

A főpincér élve a gyanuperrel, egy percig sem vette le róla a tekintetét és az utolsó percben sikerült is lefűlelnie. A személyzet összecsődült, de

a feltűnés elkerülése végett a szűkevényt bevitték az étterem irodájába, ahol az odahívott rendőr közreműködésével leigazoltatták.

Kiderült, hogy Tarta Gyula György nagybányai tisztviselővel azonos és minden kertelés nélkül bevallotta, hogy egy banija sincs, nem akart addig Bucurestiből hazamenni, amíg bele nem kös-töl a fővárosi fényűző életbe. Ez sikerült is és nem bánja, mi történik vele, a kaviáros és pezsgős vacsora minden pénzt, illetve büntetést megért.

A rendőr előállította a főkapitányságra, ahonnan jegyzőkönyv felvétele után átkísérték az ügyészre. Itt lesz ideje megemészteni a lucullusi vacsorát.

— Ujabb élelmiszerkorlátozások Svábjában.

Genfből jelentik: A svájci hatóságok szeptember 1-től kezdve újabb élelmiszer korlátozásokat léptetnek életbe. Kiterjed ez főként a cukorra, rizsre és azokra a száraz tésztaeműekre, amelyek búza, árpa, zab vagy kukaricalisztból készülnek. Ugyancsak erősen korlátozzák a zsír és ételolajok használatát is.

— Tűz volt a Szent István dóm katakombáiban. Bécsből jelentik: A bécsi Szent István Dóm katakombáiban vasárnap délután tűz ütött ki, amelyet csak nagy fáradsággal lehetett eloltani. A tűz erős füstképződést okozott, ami az oltási munkálatokat erősen hátráltatta. A bécsi tűzoltók fiist-és gázálarokban hatoltak be a híres katakombákba és a folyó-sókba. Három tűzoltó elég súlyosan meg is sebesült. Egyébként a különös tűz okát még nem sikerült megállapítani.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Rothstein Fülöp kereskedő Evelin nevű leánya, Cioban Florea vasúti fékező Cornelia nevű leánya, Kersch József földműves József nevű fia, Bartók Béla kályhakészítő Károly nevű fia.

(—) Adományok a szülőfölyön javára. A létesülő magyar szülőfölyön javára a Magyar Népközség irodájában a következő adományok folytak be: A. J. készpénzben 2000 lei, ezenkívül felajánlotta, hogy az intézmény részére bérelt ház udvarát ingyen parkirozza és elátja a szükséges növényanyag-gal nyolcezer lei értékben. Ezenkívül a következő természetbeni adományok érkeztek: H. J. konyhai moszár, K. cég személyzete különböző egészségügyi kélelékek csecesemők részére, M. J. hat új törülköző és egy vég vászon, B. K. használt és új gyermekfenérenemű. A Déli Hírlap kiadóhivatalában F. J. olvasónak 500 lei adományozott. További adományok így a Magyar Népközségnek a Magyar Házban levő irodájában, mint pedig a Déli Hírlap kiadóhivatalában adhatók le.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA: Pénteken, augusztus 23-án a következő gyógyszerházak tartanak éjjeli szolgálatot.

Belvárosban a Bratianu téren levő Gótz gyógyszerház.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszerház és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerház.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerház.

Józsefvárosban a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerház.

Mehalában a Corvin gyógyszerház és Újklisodán Panajoth Ernő gyógyszerházak állandó éjszakai szolgálatot tartanak!

(—) Adományok a népközség könyvtár számára. A létesítendő Magyar népközségi könyvtár számára a következők adományoztak könyveket: Kovács Béla dr. négy kötet, Knobloch N. tizenegy, ifjabb Huszár Ödön tizenkettő, Oszlány János hét és Raskó Sándor dr. húsz könyvet.

(—) Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Martin-Dendreaza Elena született Marsanic negyvenöt éves, Georgevici Matild tizenkilenc éves és Török Sándor földműves huszonnyolc éves.

SCALA MOZI

Ma és minden nap

A SZÍVEK MUZSIKÁJA

A főszerepekben

TYRONE POWER

SONJA HENIE

Életében eladta csontvázát, de az üzletből sem az eladónak sem a vevőnek nem volt haszna

Nácko, a selmeci cigánymuzsikus bögőhordozója, igen nevezetes személy volt a bányavárosban. A bögőhordozó szegény ember volt és annyira nem volt semmije, hogy még a csontváza sem volt az övé. Bizony az a csontváz, amely Nácko testének hústömögét tartotta és megóvta az érzékszerveitől, az erdészeti és bányászati főiskola természetrajzi szertárának tulajdona volt. Úgy történt a dolog, hogy Nácko, aki első pillanatban szép szál legénynek tetszett, nem volt normális csontvázú ember. Ezt a katonaoorvos állapította meg, amikor Náckot a sorozáson alaposan megvizsgálta és megtapogatta. Nem is lett Náckóból katona, de figyelmesek lettek rá az orvosok és tüzetes vizsgálat után igazat adtak a katonai orvosnak. Nácko csontváza néhány részében olyan összenövéssek és elferdülések voltak, amik ritkaságszámba megy. Elhívták Náckot a főiskolára és azt az ajánlatot tették neki, hogy a szertár számára megveszik a csontvázát.

— Ale, Bozse moj, — szörnyülködött Nácko, — hogyan képzeld az urak, hogy kivesszük a csontjaimat belőlem? Hogy éljek csontváz nélkül?

Megmagyarázták neki, hogy a csontvázat csak a halála után veszik át, addig nyugodtan használhatja. Mielőtt testét koporsóba teszik, a doktor urak szépen kifejtik belőle a csontot, megtisztítják és összeállítják. Mutattak is neki a szertárban ilyen csontvázat, amely üvegszekrényben állott.

ELOSZLATOTT AGGÁLYOK

Náckonak aggodalma támadt, hogy mi lesz majd a feltámadáskor, ha külön lesz a sírban a teste és külön a szertárban a csontváza, hogyan találának azok egymásra, amikor az Úristen elé kell állani az utolsó ítélet meghallgatására. Azonban erre vonatkozólag megnyugtatták. A jó Isten — mondták — majd intézkedik, hogy a feltámadáskor a hús és a csont egymásra leljen.

Igen ám, pányi moji, de hátha a feltámadáskor az angyalkák ennek a másik embernek a csontjait akarják majd a húsmába helyezni, — jegyezte meg Nácko és az üvegszekrényben álló csontváza mutatott.

Jaj, ti blázen, — nevetett Vitális János tanár, aki az alkudozást folytatta Náckoval, — az összetévesztés lehetetlen. Hát nem látod, hogy a csontváz mellett cédula van és azon rajta annak az embernek a neve, akié volt. A te csontvázad mellé is odakerül a cédula, amelyen rajta lesz a neved: Bagyanszki Nácko.

Ha még bármi kétsége lett volna Náckonak, szétosztott az arra a kijelentésre, hogy a csontvázért kifizetnek neki közzjegyző előtt ötszáz koronát és pedig nyomban, amint aláírja, hogy halála után a csontvázával a főiskola rendelkezik. Ötszáz korona abban az időben óriási vagyon volt és Nácko úgy gondolta, hogy ennek birtokában milliomos lesz.

Nem telt bele egy hét és Nácko megkapta hiánytalanul az ötszáz koronát csupa ropogós húszkoronás bankjegyben. Még borítékot is adtak neki a pénz számára. Nácko erős vászomból zacskót varrt magának, a zacskó száját madzaggal lehetett összehúzni. Ebbe a zacskóba tette

Nácko a borítékot az ötszáz koronával, a madzagot összehúzta, a zacskót pedig a nyakába akasztotta az inge alá. A pénz éppen a szíve fölött került.

A pénzhez nem nyúlt volna a világért sem. Hiszen volt megélhetése. Már akkor cipelte a cigányok nagybögőjét, ahol a Zsembergy-terembe, hol a Vigadóba, hol a Szőlő-vendéglőbe. Ezen megkeresett annyit, ami szerény megélhetéséhez elegendő volt. Sőt néha mellékjövedelem is akadt. Akárhányszor előfordult, hogy éjszaka valamely mulató fiatalembernek eszébe jutott, hogy éjjeli zenét ad a szerelmesnek. Ilyenkor a banda felkerekedett és elment a lányos ház elé. Náckonak kellett vinni a vendéglőből oda és onnan vissza a vendéglőből a bögőt. Az ilyen regényes fiatalember rendszeren busás borralalót adott.

A KIVÁNATOS LEGÉNY

A selmeci bányászlanysok és trafikantkák — így nevezték a dohánygyári munkásnőket — szemében Nácko egyszerre nagyon kívánatos férfi lett. Azelőtt csak nevelték, de amióta ötszáz koronája volt, tisztelték. Ötszáz koronáért Hodruson, vagy Stefultón kis házat lehet venni nagy kerttel és még marad is valami. Addig kerülgettek Náckot, míg végül belehabarodott Drevenyák

A borzasztó álom

Hát egy ilyen alvás során egyszer csak azt álmodta Nácko, hogy Szélnakára viszi a bögőt, ahol valami bányászlakodalmot készült. Egyedül ment, mert a banda tagjai csak később akartak utrakelni. Már elhagyta a Leányvárat és a temető fala mentén haladt, amikor egyszerre csak eléje toppant Jasztrab Gyuró, a híres rabló és rákiáltott:

— Nácko, dáj szem tvoje pet szto korunki, — add ide az ötszáz koronát!

Nácko futni akart, de a vállán lógó nagybögő ebben megakadályozta. Jasztrab utolérte és a földre teperte. A rabló kést rántott és Náckora fogta. Jaj, a hideg penge már megérintette a mellét!

Az ijedelemtől Nácko fölébredt és látja ám, hogy föléje hajlik a felesége, Katka, aki éppen azzal volt elfoglalva, hogy olívával ketté mossa a pénzes zacskónak Nácko nyaka körül háromszó. Is tekert zsinórját. Az olló hideg acélja a bőréhez ért és fölébresztette.

Talpra ugrott. Katkát megpofozta jobbról, megpofozta balról, beléje rugott elől és beléje rugott hátul. Szerencse, hogy Katka, amikor Nácko éppen a haját kezdte rangatni, hogy ilyen módon a földre zuhantsa és kivonsolja az udvarra, ahol — miként ékesen fenyegetődzött — az ott levő favágó fejével lecsapja a fejét, kiszabadította magát és viszonga elszaladt.

Nácko meggyőződött róla, hogy a pénze hiánytalanul megvan és újból lefeküdt. Gondolta, hogy amíg alszik, majd csak hazatér Katka. Ebben a tudatban elaludt.

Mikor délután ébredt, Katka nem volt otthon. És nem jött meg estig sem, mikor Náckot elszólította hivatala. Másnap reggel se találta otthon az asszonyt.

Egy hétig csak kibirta valahogyan Katka nélkül, de akkor már nagyon hiányzott neki. Mikor aztán a következő reggelen hazatért és feleségét még mindig nem találta otthon, elballagott Drevenyák Terezhához, az anyósához, aki a Vöröskút táján lakott egy kunyhóban. Elhatározta, hogy hazaviszi az asszonyt és ha kell, akár odaadja neki az egyik húszkoronást is.

ELHAGYTA AZ ASSZONYT ÉS ELÜSZOTT A PÉNZ IS

Az anyósa azonban azzal a szomorú hírral fogadta, hogy már későn érkezett, mert Katka éppen előtte való napon állott össze bagóhiten Ocsenás Hánckoval, aki az Altáron mint vájár dolgozik.

Búsan tért vissza szalmaözegegyi otthonába. Heteken keresztül alig aludt valamit nappal, éjjel pedig cipelte a bögőt. Egészen lefogyott. Vagy egy hónap múlva Sedajova Marka útján üzent Katkának, hogy térjen vissza, megbocsátja neki hiútlenségét és pénzt is ad, Markát felhatalmazta, hogy előbb csak egy húsz koronást ígér-

Katkába és elvette feleségül. Nagyszerűen mulattak a lakodalmon, volt ennivaló rogyásig, főtt pálinka berugásig, a cigánybanda pedig ingyen muzsikált a bögőhordozónak.

A lakodalom után Katka többször kérte Náckot, hogy az ötszáz korona őrzését bizza rá addig is, amíg majd megveszik a házat.

— Cso ti szi miszlis, dusa moja, — háborodott fel Nácko — mit gondolsz, lelkem, majd házat veszek a csontjaim árán? A házba belecsaphat az istennyila, leég és akkor koldus leszek. És hogy rád bizzam a pénzt? Az asszony nyakába üvegvöngy való és nem pénzes zacskó.

És az ötszáz korona a zacskóban továbbra is Nácko csupasz mellén melegedett a szíve fölött.

Bárhogy is könyörgött Katka, a bögőcipelő makacsul megtagadta, hogy akár csak egyet is fölvaltson a huszonöt darab húszkoronás bankjegyből, amely együttvéve az ötszáz koronás vagyont alkotta. Rühára is hiába kért az asszony.

— Nye táráj, — pusmogott Nácko — nem kell neked új ruha. Én is eljárok azokban a rongyokban, amiket a primástól, meg a klarinétostól szoktam kapni. Neked is jó lesz az a rékli és szoknya, amelyet pányinkáktól kapsz, akikhez mosni jársz. Nem vagyunk mi bányagrófok, hogy új öltözetben járjunk. To je tak!

Nácko rendszerint reggel felé járt haza a bögőhordozásból. Amíg a banda muzsikált, addig a söntés sarkában gubbaszott és azzal töltötte az időt, hogy a pincérek által az ivóból visszahozott üvegekből és poharokból kiitta a maradékot, bort, sört, pálinkát, likórt, rumos teát, feketét. Neki mindegy volt. A gyomra nemcsak birta, hanem élvezte is. Közben lakomázott is, mert mindig jutott egy kis, a tányéron felejtett gulyás, vagy rágós volta miatt otthagytott húsdarabocskó. Amikor aztán Nácko hajnalban hazatért, nyomban lefeküdt és aludt délig.

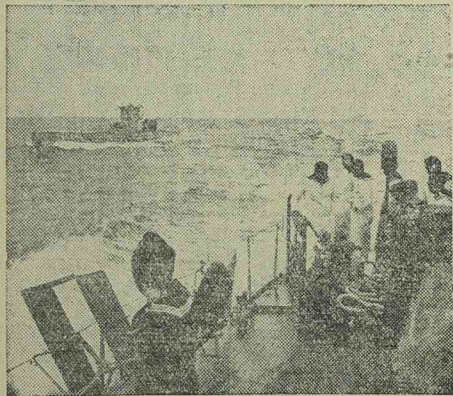
jen, de ha ennek nem lesz fogantatja, kettőt, hármat, hetet, nyolcat. Marka nemskóra visszajött a válással és elmondotta, hogy bár túllépett a felhatalmazáson és fokozatosan az egész pénzt ígérte oda, Katka nem hajlandó visszatérni. Meg van elégedve Ocsenás Hánckoval, akinek vájár létére biztos keresete van és bár első feleségétől maradt másfél éves kislánya, de maradt háza és kertje is.

Náckoval ettől kezdve nagy változás történt. Még aznap fölvaltotta az első húsz koronást és részegen ment este bögőt hordozni. Éjszaka nem érte be a maradékokkal, hanem a söntésben a maga pénzén rendelt italt. Ettől kezdve állandóan részeg volt. A cigányok még sem csapták el, mert igen erős volt és mámorosan sem ejtette le a nagybögőt. És különben is tudták a cigányok, hogy Nácko csak addig iszik, amíg a pénzében tart. Ha az ötszáz korona elfogy, megint józanéletű lesz.

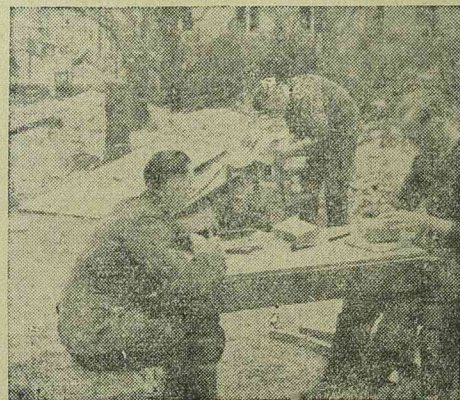
És úgy is történt. Mert bármily sok pálinkát is adtak egy koronáért, az ötszáz koronásca egy szög napon mégis teljesen elfogyott. Nácko ettől fogva megint beerte a különböző italmaradékokkal.

Hanem a csontvázát az erdészeti és bányászati főiskola természetrajzi szertára mégse kapta meg, annak ellenére, hogy előre kifizette. Úgy esett az eset, hogy tekintetes Hlinko András bányaszámvevő, a mulatók agglégény, a nevenapját ünnepelte és nemcsak a barátait, hanem a cigánybandát és Náckot is berugatta. Nácko reggel ment haza és mert oduja hideg volt, tüzet csinált és melléje fekiúdt. Álmában meggyűlt egy szikrától a gúnyája. A kunyhó Náckoval együtt teljesen leégett. Csontvázából csak por és hamu maradt.

Kubán Endre

Német tengeralattjáró harmincháromezer tonna hajótér elsüllyesztése után visszatér kikötőjébe

A tábori posta munkaközben

Az egykori szomáli alkirály erdélyi származású volt és karrierjét a k. u. k. hadseregben szerezte

Kelet-Afrikában Angol-Szomaliföld a mosini háborúban a múlt napokban az olaszok birtokába jutott.

Valamikor sokat írtak és beszéltek erről a trüfletéről annak kapcsán, hogy Szomaliban az sztrák-magyar hadseregnek egyik volt katonaszjtje volt az alkirály. Még bizonyára sokan lesznek, akik visszaemlékeznek Inger Szolimánra, kinek eredeti neve Singer Salamon volt.

Singer Salamon biharmegyei születésű volt a középiskola négy osztályának elvégzése után katonai pályára ment. Négy esztendőn keresztül növendéke volt a hadapródiskolának és mint adnagy került az osztrák-magyar közös hadseregbe.

Annak idején egy darabig Temesvárot is teljesített szolgálatot.

Új fiatal tiszt szolgált Boszniában és Hercegovinában is, sokat érintkezett ottani törökökkel és elképzelte, hogy a Kelet titokzatos varázsa. Lemondott katonatiszti rangjáról és Törökországba ment, ahol

beállott a török hadseregbe.

Több mint tiszt Egyiptomba került. Akkoriban az angoloknak sok kellemetlenséget szerzett Abdullah Asur mohamedán pap, aki Szomaliban állásította be a bennszülötteket az angolok ellen. Az angolok Abdullah Asurt elnevezték örjögő mulmának, mert minden eszközt megragadott az angol uralomnak Szomaliban való megtörésére.

Singer Salamon, aki mióta a török hadseregben szolgált,

névén Inger Szolimánra változtatta és a mohamedán hitre is áttért,

török hadügyminiszternek elküldötte tisztijangjáról való lemondását és ugyanakkor megjelent a kairói angol követségen. Előadta, hogy tájlandó expedíciós csapattal Szomaliban az örjögő mullah ellen harcolni. Ajánlatát elfogadák és Inger Szolimán néhány hónap múlva már utasított Szomaliban és pedig szerencsésen. Először neki megtróni Abdullah Asur ellenállását, a lázadó csapatokat felmorzsolta, maga az örjögő mullah a sivatagba menekült és ott örjögött tovább.

Inger Szolimán akkor az angol hadseregnek előbb őrnagya, majd ezredese lett.

A győzelem után nekilátott Szomáli pacifikálásának és munkája annyira megnyerte az angolok tetszését, hogy megtették alkirálynak. Inger Szolimán néhány évig alkirályoskodott, majd a világháború előtt megvált az angol szolgálatból és tekintélyes végkielégítéssel a zsebében

hazatért Biharmegyébe.

A biharmegyei Kimpány községben birtokot és kastélyt vásárolt Inger Szolimán volt alkirály. Amióta levetette az egyenruhát, állandóan polgári öltönyben járt, de a fezt sohasem tette le a fejéről. Négy fekete ló által vont hintóján gyakran hajtattott be Nagyváradra. Ilyenkor a hintó előtt jókora távolságban nagy cifra ruhába bujtatott fullajtárja ügetett és a szembejövő, vagy utóért parasztszekerekre rákiáltott:

— Térjete ki, mert jön az alkirály kocsija! De figyelmeztetés nélkül is tudták a szegény falusiak, hogy valami nagy úr közeledik, mert

messziről hallották a hintó bakján a kocsis mellett ülő trombitás harsogását.

Ijedten húzódtak az útmenti árok mellé és kapták le a süvegeiket, amikor megpillantották Inger Szolimán fején a piros fezt a fekete rojttal a te tején.

Inger Szolimán állandó vendége volt a nagyváradi vendéglőknek, legszívesebben tartózkodott azonban a Rimanóczy-kávéházban, ahol rendszer asztaltársasága volt. Ott történt aztán 1923-ban, hogy egy őszi este, amikor a cigányzene szünetet tartott, hogy a fekete zsakettkabátban, piros fezes Inger Szolimán föállott és harsány hangon, hogy nemcsak az asztal körül ülők, hanem az összes kávéházi vendégek jól hallották, megszólalt:

— Barátaim, örömhírt hirdetek nektek! Ezzel belenyúlt a zsakett belső zsebébe és kihúzott onnan egy nyomtatott füzetet, amelynek örömhír volt a címe. Ebben a füzetben Inger Szolimán

az általa elgondolt új vallási szektának csilnált propagandát.

Inger Szolimán új vallásának tanait a katolikus,

a mohamedán és a zsidó tanokból merítette. Az Örömhír című füzetet tízezer példányban kinyomatta és osztogatta, meg küldözte mindenfelé.

1924 elején személyesen eljött Temesvárra.

Akkor volt alkalmam megismerni Inger Szolimánt, az egykori alkirályt. Felkeresett a szerkesztőségben, szerencsére lapzártá után és hat órán keresztül fejtegette vallásának tanait és bizonygatta, hogy ennek a vallásnak a révén okvetlenül a mennyrországba jut az ember. Rábeszélte, üssöm terjedelmes cikksorozatban a dobot az Örömhír mellett és megígérte, hogy abban az esetben, ha vallása elterjed, úgy engem tesz meg az új vallás bűnsági polgári intézőjévé.

— Ez nemcsak szép állás lesz, — csillogtatta meg előttem a jövőt, — hanem gyönyörű jövedelemmel is jár majd.

Hat órán keresztül tartott rábeszélése azonban hiábavaló volt.

Nem tudott meggyőzni. Mindössze azt érte el, hogy másnap kissé humoros cikk jelent meg a volt alkirály vallásáról. Erre nem jött többet felém és másoktól hallottam, hogy duzzogva elutazott.

SPORTSEMÉNYEK

A fővárosi atlétikai versenyek műsora

Románia atlétikai bajnokságait mint ismeretes, szombaton és vasárnap rendezik meg Bucurestiben. A szövetség a műsort a következőképpen állította össze:

Szombat: D. u. 4 óra 30 p. Ünneplés megnyitás, diszfelvonulás. Utána a sorrend a következő: 100 m.-es előfutamok, görög diszkoszvetés, 5000 m. magasugrás, 800 m., kalapácsvetés, 100 m.-es döntő.

Vasárnap: D. e. 9 óra 30 perces kezdettel: 110 m.-es gátelőfutamok, 400 m.-es előfutamok, távolugrás, 10,000 m., súlylökés, 400 m.-es döntő, 110 m.-es gátdöntő. Délután 4 óra 30 perces kezdettel:

Az Örömhír másutt sem tudott visszhangra találni, legkevésbé pedig Biharban. De hát: nemo profeta is patria sua. Inger Szolimán azonban pátriáján kívül sem lett proféta.

Megharagudott az egész világra és már csak ritkán mozdult ki Kimpányról. Ott it halt meg tíz év előtt.

Ha talán életben volna még, lehetséges, hogy újra felajánlaná szolgálatait az angoloknak és megígérné nekik, hogy ismét visszaszerzi Szomaliföldet.

Félegyházi András

A Szovjet háború esetén szabad hajóközlekedést akar a Dardanellákon keresztül

Athénből jelentik: Görög politikai körökben úgy tudják, hogy Aksai, Törökország moszkvai meghatalmazott minisztere, aki szerdán Ismet Inonü köztársasági elnök, Refik Seydam miniszterelnök és Saracoglu külügyminiszter fogadott kihallgatáson, közölte Oroszországnak ama óhaját, hogy háború esetén a török kormány biztosítsa az orosz hadihajók áthaladását a Dardanellákon. Egyelőre nem lehet tudni, milyen magatartást tanúsít Törökország ebben a kérdésben.

200 m.-es előfutamok, 400 m.-es gátelőfutamok, rúdugrás, 1500 m., gerelydobás, hármassugrás, 200 m.-es döntő, 400 m.-es gátdöntő, díkjosztás.

A bajnoki versenyeket az ANEF pályán rendezik meg és azokat díjazatlanul lehet megtekinteni.

A kolozsvári kerületből a következők vesznek részt a bajnokságokon: Moinea, Coracu, Drimus, Spaniol, Rádásan, Borcoman, Farcásan, Arnaut Soimi dr., Nemetz, Pontka, br. Bánffy, Bíró Lajos dr. KAC, Hanek, Erdélyi UEC. A KAC vidéken lakó atlétáinak indulása kérdéses.

A magyar úszóbajnokságok eredményei

A magyar úszóbajnokságok versenyeit, kedden kiváló eredményekkel fejezték be. Részletek:

400 m-es gyorsúszás: 1. Tátos 4 p. 54.2 mp. Legjobb idei magyar eredmény! 2. Gróf 4 p. 57.2 mp. 3. Végházi.

200 m-es hát: 1. Galambos 2 p. 40.8 mp. 2. Kovács.

Toronyugrás: 1. Hidvégi 129.97 m.

4x100 m.: 1. UTE 4 p. 11.2 mp. 2. MAC.

100 m-es ifjúsági hölgyúszás: 1. Vámos 1 p. 13.1 mp.

200 m-es ifj. gyors: 1. Pogány 2 p. 26.4 mp.

200 m-es hölgy gyors: 1. Ács Ilona 2 p. 44 mp.

100 m-es ifjúsági hölgy hát: 1. Vámos 1 p. 25.8 mp.

Ifjúsági teniszverseny Buziásfürdőn

A buziai fürdőgazgatóság augusztus 31-én és szeptember 1-én ifjúsági teniszversenyt rendez a fürdő parkjában levő pályákon. A nagy érdeklődéssel várt versenynek női egyes és páros, férfilegyes és vegyespáros számai lesznek. A verseny eddigi meghívottak között szerepelnek: Patyánszky Magdi, Patyánszky Kata, Stura Baba és Bierling Grete buziai női versenyzők, ezenkívül Szlaker Gitta, Litsek Micu és Feiler Sveszti lugosi versenyzőnők és Hoffmann Trude és Roster Ilse temesvári női versenyzőnők. A férfiszámokban pedig Buziásról Szentirmai Zoltán és László Károly, Dettáról Hutzl Egon, Temesvárról pedig Litsek Akos, Leszl József, Leszl Károly, Hutzl Sándor, Feiler János és Stumper Ferenc szerepelnek.

50 61 méter a diszkoszvetésben

A magyar atlétikai bajnokságok hőse Horváth Vilmos volt, aki 50.61 m-es diszkoszvetésével a világ legjobbjai közé lépett. Olyan eredménnyel győzött, melyet ebben az évben csak Amerikában mutáltak felül, de ott is csak négyen: Fox 52.25 m.-rel, Zagar 51.09 m.-rel, Blozis 51.01 m.-rel, Harris 50.74 m.-rel.

Horváth tehát a világ ranglista ötödik helyére került. Vele eddig a világon 29 diszkoszvető dobott 50 m.-en felül. Horváth még nagyobbakat is fog dobni 50.61 m.-nél.

Sporthírek mindenfelől

A labdarugó „Magyar Kupa”-mérkőzéseket nem lehet lemondani, mert a lemondó csapatot a bajnokságból is törlik.

A galati Gloria CFR labdarugócsapata a Fr Romána elleni barátságos mérkőzést 3:2 (2:0) arányban nyerte meg.

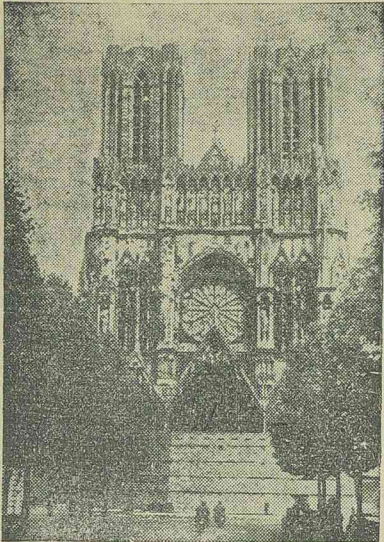
Magyarország nemzeti teniszbajnokságain Ju-sits megismételte gödöllői győzelmét az olasz Ton-noli fölött: ezuttal 6:2, 4:6, 6:1 arányban győzte le. A női párosban Tonoli, Florian—Várszeginé, Hídassyné 6:2, 6:1.

A Németek szabadon bocsátották Borotra kapitányt, Borotra kapitányt, a franciák egykori tenisz világbajnokját a németek a Franciaország elleni háború során szintén foglyul ejtették. Jellemző a németek sportszerű gondolkodására, hogy amint a német teniszszövetség tudomására jutott Borotra fogságba jutása, azonnal közbenjárt szabadonbocsátása érdekében, ami a múlt héten meg is történt.

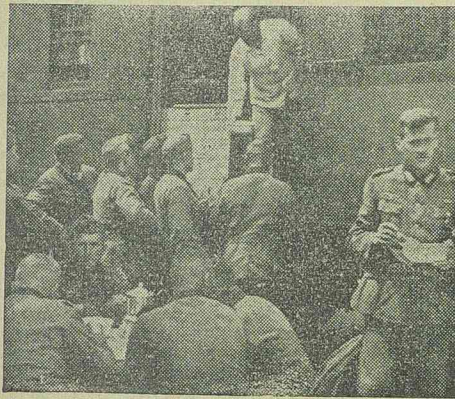
A TMAC reméli, hogy visszakériül az A. osztályba. Fővárosi lapjelentések alapján a TMAC körében újabb reménység fakadt, mert a bucaresti lapok azt írják, hogy a Marinescu tábornok által összeállított A. csoport sem végleges, mert ebben az ügyben a szövetségi tanács mondja ki a végső szót. A temesvári csapat vezetősége reméli tehát, hogy kellő indokolás alapján mégis visszakériülhet a nemzeti bajnokság első csoportjába. A munkás-atléták hiányát a temesvári labdarugócsapat nagyon meg fogja érezni, mert tudvalevően csak ott lehet haladásról beszélni, ahol a csapatok között nemes versengés van. A TMAC vezetősége pénteken este nagyfontosságú ülést tart, amelyen megbeszéljük a sürgős teendőket, valamint a Kinizsival való egyesülés kérdését is.

A jugoszláv szövetség írásban érdeklődött a román szövetségnél, hogy megtartják-e a szeptember 1-re kitűzött román—jugoszláv válogatott mérkőzést. A román szövetség rövidesen elküldi választát.

Négy csapat iratkozott be eddig a Román Kupába. A Román Kupa bizottsága közli, hogy a beiratkozások augusztus 25-én lezárulnak.

A reimsi székesegyház a háború pusztításai ellenére régi szépségében pompázik

A német élelmiszervonat messze bent jár Franciaországban

Hadifogyók Lille egyik uccáján

A német zuhanóbombázók jól céloznak. A templom sértetlen maradt, de körülötte minden romokban hever

= KÖZGAZDASÁG =

Könyvvezetési kötelezettség az augusztus 20-iki kereskedelmi törvényben

Kötelező mérleg és leltár a kereskedők részére

A Monitorul Oficial augusztus 20-iki számában megjelent a II. Carol kereskedelmi törvény egyes szakaszait módosító törvény. Legutóbbi számunkban általánosságban ismertettük, hogy a módosítás mire terjed ki, közelebbről gyakorlati fontosságuk szempontjából ismertetjük a rendelet törvény egyes intézkedéseit. Így fontos tudni, hogy milyen könyvek vezetésére van kötelezve a kereskedő. A törvény 37. szakasza két ilyen könyvet ismer: napló és leltár. Ezenkívül a levelezést és minden elküldött okmányt a kimenetel kéltének sorrendjében számozni és megőrizni kell.

Főkönyv vezetésére csak ezek vannak kötelezve: a) részvénytársaságok, b) betéti társaságok, c) bankügyletekkel foglalkozó vállalatok.

Minden kereskedő az év lezárától számított három hónapon belül leltárt tartozik készíteni. A leltár a vállalatok cselekvő és szervenő vagyonát részletes értékeléssel tünteti fel és külön tételben tartandó nyilván a vállalat egyéb javai és nemkereskedelmi jellegű tartozásai.

A cselekvő és szervenő vagyon a leltárkészítés időpontjában létező reális értékben veendő fel, a kétes követelések valószínű értékükben, a behajthatatlan követelések feljegyzésként érték nélkül. Minden tétel az ország valutájában tüntetendő ki. Ha valamely leltári tétel nem változott, hivatkozás történhetik az előző leltárra, de szükség esetén az érték megváltoztatandó. A leltár adatai és a könyvek

alapján a kereskedő részletes és világos mérleg készíti, valamint nyereség- veszteségszámlát.

A napló és a leltár laponként számlázandó főkönyv akként, hogy a szembenlevő oldalak azonos száma legyen. Minden könyvet a cég hivatalos bíró, vidéken a járásbíró ellenjegyez és az utolsó oldalon a lapszám igazoltatik. A napló és főkönyv évente, láttaoztatik az üzleti év eltelté utáni augusztus 20-iki leltár az üzleti év lezárától számított három hónapon belül.

A kereskedő az utolsó bejegyzéstől számított három hónapon belül leltárt tartozik készíteni, míg a kereskedő az elküldött másolatát szintén öt éven belül megőrizni kell.

Ezzel még csak arra a kérdésre térünk ki, hogy a módosított kereskedelmi törvény 3. szakasza által ismert fogalom meghatározása:

6. szak. Kereskedők azok, akik saját nevükkel üzletszerűen kereskedelmi ügyletekkel foglalkoznak és a kereskedelmi társaságok.

A kereskedelmi társaságok korlátlan felelősséggel bíró tagja egymagában ezen körülménnyel kereskedőnek nem válnak.

Az állam, tartomány, község és más közhasznú intézmény kereskedelmi ügyleteket és ezeket néző kereskedelmi törvényeknek vannak alávetve, ezzel nem szerzik meg a kereskedői minőséget. A módosítás további részleteire visszatérünk.

Vagonhiány az oka a cukorinségnek és a petróleum szállítás csökkenésének

Az étolaj mizéria krónikus, mert rossz a termés

Az utóbbi napokban az ország egyes városaiban cukorhiányról, más városokban petróleum- és növényi olajhiányról panaszkodnak, míg nagyon sok városban mind a három hiányzik. Nagykereskedelmi körökben mindezeket a hiányokat főleg azzal magyarázzák, hogy a CFR nem bocsát elegendő vagonot a gyárak rendelkezésére és az utánpótlások oly késedelmek, hogy a készletek kifogynak és így hol az egyik, hol a másik cikk napokon keresztül egyes városokban nem kapható.

A fentiek okát egyik erdélyi nagykereskedő a következőkben világította meg:

— Az 1939. évi cukorkompányból kifolyólag a cukorgyáraknak — amint az a hivatalos körök nyilatkozatából is ismeretes — akkora készleteik vannak, amelyek bőven fedezik a szükségletet az új kampanyig, vagyis novemberig. Ezen keveset változtatott az, hogy Besarabia és Észak-Bukovina elcsatolásával négyei csökkent a cukorgyárak száma. A cukorkartell ma is igyekszik eleget tenni ama kötelezettségének, hogy az ország minden városát és községet megfelelő mennyiségű cukorral ellássa, a cukorkiutalások meg is történnek, azonban az elszállítás körül mutatkoznak zavarok, mivel a CFR késéssel ad vagonot a cukorgyáraknak. Amint azt a hivatalos körök is leszögezték, a mostani cukorkampanyban szó sem lehet a cukorárak emeléséről és az a tény, hogy a cukorgyárak az idén valamivel többet fizetnek a cukorrépaért, az legfeljebb az új termelésű cukor árában (novemberben) juthat kife-

jezésre és akkor is az emelés legfeljebb egy-két lejt lehet, ha a kormány ezt is engedélyezni fogja.

— A petróleumhiányt is kizárólag a ciszternacsik hiánya az oka. Amint ismeretes, a ciszternacsik elosztását egy központi szerv végzi, amely elsősorban az exportterületeket tartja szem előtt. Emiatt a belföldi szállítás céljaira kevesebb ciszternakocsi adnak és ez az oka a hiányos utánpótlásnak.

— A növényi olaj és általában a zsiradékok hiányának a rossz termés az oka. Az olajmagvakból az idei termés annyira gyenge, hogy a belső szükségletet nem fedezi. Besarabia elvesztésével igyekező olajmagtermő vidéktől fosztották meg az országot és így a szükséglet ellátására importra szorulunk, amire évek óta nem volt példa. A nemzeti gazdasági miniszter máris adott egyes cégeknek engedélyt Törökországból történő növényi olajok importjára. Egyes bucarestii cégek jugszvári növényi olaj exportőröktől kaptak ajánlatot olaj importjára. Ez utóbbi importját megkönnyíti az a körülmény, hogy Jugoszlávia külkereskedelmi mérleg passzív Romániával szemben, tehát az ellenértéknek van fedezete.

Fővárosi jelentések szerint a rizsellátás javulni fog a közeli napokban, mivel megérkezett Bulgáriából az első rizszállomány, amelyet továbbia fognak követni. A gyapothiány megszüntetése érdekében a kormány a napokban adott engedélyt hat ezer tonna gyapotnak Perzsiából történő behozatalára.

Adóamnesztia a háztulajdonosok részére

A pénzügyminiszter felhívja azon földbirtokosok és háztulajdonosok figyelmét, akik az 1940. április 1. előtti időszakra föld-, vagy házáadóamnesztiaiban akarnak részesülni, hogy legkésőbb 1940. szeptember 30-ig adják be vallomásaikat és fizessék le az amnesztia díjat, ami az 1940—1941. költségvetési évre megállapított elementáris adóik 50 százaléka áll. Ezt az összeget az ezévi adókiutalásról szóló jegyzőkönyv közlésétől számított 45 napon belül kell lefizetni. Az új épületekre is van amnesztia, ha az ezévre megállapított adón kívül annak 25 százaléka, mint amnesztia díjat lefizetik.

— Megalakult a szappangyárosok nyersanyagbeszerző szervezete. A börgyárak példájára az ország szappangyárosai „Oficiul de Aprovizionare al Fabricelor de Săpun din România” cég alatt nyersanyagbeszerző kartell alapítottak, amely szervezet végzi a nyersanyagbeszerzést és elosztást. Ennek megszervezésével a szappangyárosok termelése egyenletesebbé vált és így a szappanellátás országsszerte javult.

Melyik törvény szerint rendezhetők a kihágási bírságok?

A régi kihágási bírságok rendezéséről két törvény rendelkezik az 1940. április 1-től (vagy a kincstárval szembeni tartozások rendezéséről (lichidare, datorilor arierate) és az 1940. augusztus 1-től (vagy a kihágási tartozások rendezésének könnyítéséről).

Az elsőnek említett az 1934. április 1. előtti elkövetett kihágásokra vonatkozik. A Pénzügyminisztérium körrendeletben hívja fel a pénzügyigazgatóságok figyelmét arra, hogy még akkor is az április 1-től törvény szerint történik a likvidálás, ha a kihágási jegyzőkönyvet 1934. április 1. után vették fel vagy hagyták jóvá, mert nem ez számít, hanem a tett elkövetésének időpontja.

— Augusztus 30-ig lehet az adóvallomásokot benyújtani. A pénzügyminisztérium közli az érdekeltekkel, hogy mindazok, akik 1940. április 1. és 1940. július 31-ike között nem tették eleget a kilonféle adóügyi kötelezettségüknek, az amnesztia kiterjesztéséről szóló törvény 32. szakasza értelmében mentesek az előírt bírságtól és a büntetésektől, ha 1940. augusztus 31-ig eleget tesznek kötelezettségüknek és a szükséges nyilatkozatot benyújtják.

Szeptember 30-ig nyújthatják be adóvallomásaikat a kereskedők és iparosok

A pénzügyminiszter köztudomásra hozza, hogy a pénzügyi amnesztia kiterjesztéséről szóló 1940. augusztus 1. törvény általános és teljes amnesztiát...

Olaszország és Németország részére egyre nagyobb az exportkereslet az erdélyi állatpiacon. Műgyármon most tartották meg az országos vásárt...

Az ecetgyárosok emelni akarják az árakat a sóárak emelkedése miatt. A gyenge szőlőtermés, valamint az a tény, hogy a beszarabiai szőlő és bor...

Bánsági gabonaárak. A bánsági gabonaárak a takarmányára iránt mutatkozik érdeklődés. A piaci árak a következők: búza 750, tengeri 25...

Ujabb intézkedések az italmérsi engedélyekről. Bucurestiből jelentik: A szesz-monopolium kereskedelmi ügyosztálya határozata értelmében a termelők birtokában lévő és a 169-ik szakasz értelmében...

Milyen áru mentes az egy leies nemzetvédelmi bélyeg alól. A Kereskedők Egyesülete közli, hogy a pénzügyminisztérium kizárólag könyvkereskedésekben, vegyeskereskedésekben, rovidáru, norinbergi áruk kereskedéseiben...

A hivatalos devizárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti)...

Rádió

PÉNTEK, AUGUSZTUS 23.

Bucuresti. Rádío Románia és Rádío Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek...

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Időjárás. 13.10: Balalaikazenekar...

Budapest II. 20.30: „Nanoleon legidősebb nővér Olaszországban”. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven...

SZOMBAT, AUGUSZTUS 24:

Bucuresti. Rádío Románia és Rádío Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek...

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat...

Budapest II. 19.15: Földművelésügyi felőra. 20.15 Vidák József cigányzenekara. 21: Hírek, löversenyeredmény, hírek szlovák és ruszin nyelven...

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye. Írta: KUN-BÁN ANDRIS

Suttogások kelnek szárnyra felőlem. Kikezdiük a jóhíremet. Gyálának. Ez az oka népszerűségem megcsappanásának.

München, 1847. június 10.

Ma olyan politikus tette nálam tiszteletét, akít eddig még nem láttam vendégeim között.

Görres tanár, a haladó pártiak egyik vezetője. Nem sokat köntörülázott, hanem egyenesen ráért a tárgyra.

Grófnó. — mondotta. — ismerjük az ön nagy befolyását a királyra és kérjük, hogy azt elveink győzelme érdekében érvényesítse is. Európa korhadi berendezése elvénuült, új szellők fujdogának új eszmék érlelődnek. Ezek az új eszmék hoznak az emberiségnek boldogulást. Minden országban megkezdődött az újjászülési folyamat. Ném maradhat ki a közéletnek. Beszélje rá a királyt, grófnó, hogy álljon nyíltan a mi oldalunkra és távoítsa el az országvezetéstől azokat, akik ellenük vannak.

Amulva hallgattam az előadást. Már előbb is meg akartam szakítani, de képtelen voltam, mert Görres olyan mohón beszélt, mintha egy perc alatt mindent el akarna mondani. Amikor aztán egy kis szünetet tartott, siettem közbevágni:

De édes uram, hiszen a király ötlesege is csak Bajorország boldogulását akarja. Nem hiszem, hogy a tekintetben az önkégyesült akarása nagyobb lenne, mint a királyé. A király ötlesege tiszteli az alkotmányt, emberséges törvényeket szentesít, iskolákat és kulturintézeteket létesít. Híve a haladásnak. Mit akarhatnak önkégyebét?

Görres tamárt nem elégtette ki az én szavam. — Tudjuk, hogy a király halad, de nem halad a helyes úton és nem halad gyorsan. A király azon a nézetben van, hogy minden fejlődéshez idő kell. Mi azonban a gyors fejlődést akarjuk, mert ez az ország érdeke.

Tanár úr, ha valóban úgy van, ahogy ön mondja, úgy értesse ezt meg a királlyal magával. Azért politikusok önké, hogy ezt megmagyarázzák a királynak.

Bizonyára érveink előbb-utóbb meg is győznék az uralkodót. Azonban minden érvnél hatósabb egy nő mosoly. Ezt a mosolyt kérjük. Necsak saját kedvtelésének szentelje ez egyszer, hanem az ország érdekében.

Felhaborodtam: — Uram, hogyan merészel beszélni? Mit enged meg magának?

Görres szomtelen lett: — Nézze, grófnó, beszéljünk nyíltan. Ön barát-nője a királynak. Ha már a bajor nép élénél önnek ezt, akkor legyen legalább haszna belőle a bajor népnek.

Végét akartam vetni ennek a kínos beszélgetésnek: — Uram, nem kívánom folytatni ezt a tárgyalást. Azért, kérem, távozzék.

Előbb nem, amíg meg nem ígéri, hogy oldalunkra áll. Gondolja meg, hogy a király hasznára cselekszik, ha velünk tart. Ha nem tereli a királyt hozzánk, akkor az uralkodó helyzete gyengül és megtróntérhet még az is, hogy elveszíti a trónját. Akkor pedig nem tud magának olyan drága szeretőt tartani, mint a grófnó.

Minden vérem az arcomba szökött. Felugrottam: — Elég! Hogy mer velem így beszélni? Távozzék!

Jól van. Én most elhagyom. De jegyezze meg magának, hogy a királyért és a hazáért velünk kell mennie, mert különben én megy, grófnó!

Gúnyosan hahotázott és távozott. Toporzékoltam: — Szemtelen alak! Majd megmutatom, hogy azért sem megyek velük, hanem majd ökök mennek és pedig a pokolba.

München, 1847 június 12.

Schönheim Ervin báró titkos tanácsos látogatott meg ma. Szerdén fogadó estém állandó vendége. Örvendtem, amikor jött. Nem sejtettem, hogy látogatása kínos lesz.

Szellemesen beszélt sok mindenről. Bókákat is mondott közbe. Művészetről, divatról, városi pletykákról csevegett. Sokkal emberismerőbb vagyok azonban, semhogy nem sejtettem volna, hogy látogatásának egyéb célja is van. Azonban nem akartam kérdezni. Gondoltam, majd elmondja maga, ha akarj

Végre aztán előhozakodott:

Grófnó, azért jöttem önhöz, hogy legyen segítségünkre Bajorország megmentésében.

Hát veszélyben van Bajorország?

Igen, grófnó és pedig nagy veszélyben.

És mi az?

Európán jelenleg úgynevezett új szellő fúj végig. Olyan eszméket hirdetnek mindenfelé, amelyeknek célja a régi világot lerombolni és egy újat építeni a helyén.

Nem állhattam meg, hogy ellent ne mondjak: — Hát hiszen erre talán szükség is van, titkos tanácsos úr. Ha egy épület elkorhad, vagy roskatagga válik, akkor újat kell építeni. Ez a törvény bizonyosan állítja a világrénd építésére is.

Nem érzek teljesen ilyenformán, nem is értek hozzá alaposan ezekhez a dolgokhoz, csak azért nyilatkoztam így, hogy kissé berzentsem Schönheim titkos tanácsost. Örömmel láttam, hogy az sikerült is. Összezsapta a kezét és úgy sópánkodott:

Ö, grófnó, hogyan beszélhet így! A világrénd építése eszmei dolog, nem hasonlítható össze régiakkal és gerendákkal készült házzal. A világ és az országok rendje évszázadok fejlődéséből alakult ki. És most jönnek úgynevezett haladók, akik elégedetlenek mindennel, ami van és csupa érvényesülési akarásból mindent másképpen akarnak. Az fáj nekik, hogy a történelem nem őket állította a vezető helvekre és azért harsogják, hogy nem jól van úgy, ahogy van és mindent fel kell borítani, hogy aztán ők majd megmutathassák, mit tudnak. Verik a mellüket és hirdetik magukról, hogy bölcsesben és okosabban tudják kormányozni az ország szekerét, mint azok, akik jelenleg a gyeplőt a kezükben tartják. Ennek nem szabad megtörténnie.

De ha azok tényleg jót akarnak az országnak és a népnek, titkos tanácsos úr?

Semmiestetre sem. Csak saját maguknak akarnak jót. Irigyelnek minket, akiket a sors a dolgok élére állított és a helyünkre akarnak kerülni. Isten ments ettől! Mindent a feje tetejére állítanak. Hogy mást ne mondjak, grófnó, képzelje el, hogy a királyhíű arisztokráciát, amely gerince az országnak, teljesen felreszoritánák. Ez pedig önt is érintené, grófnó. Ó, grófnó — észrevettem, hogy a titkos tanácsos nyomtatékosan hangsúlyozza ezt a megszüntést — a király ötlesegének kegyelme folytán tagja lett a bajor arisztokráciának. Ha a haladók kerülnének felül, akkor velünk együtt ön is hamupipőkévé válna, grófnó.

(Folytatjuk.)

Az angol-amerikai egyezmény cselekvésre készíti Japánt

Newyorkból jelentik: A DNB közli az Associated Press jelentését, amely szerint Amerika 50 évre ideiglenes jelleggel bérbevette a Canton és az Enderby szigeteket, amelyek a Csendes-Oceán déli részén fekszenek. Az Egyesült Államok légi támaszpontokat rendeznek be a szigetekben. Úgy hiszik, hogy ezeket a légi bázisokat katonai célokra is fel fogják használni.

Tokióból jelenti: A Kokumin Simbun című japán lap foglalkozik az angolok részéről Amerikának átengedett tengeri és légi támaszpontokra vonatkozó hírral és megállapítja, hogy

az angol-amerikai egyezmény ellentétben áll a négyhatalmi egyezménnyel és minden bizonnyal változásokat hoz a Csendes Óceán status-quo-jában.

A lap hozzátéveszi, hogy amint Churchill részéről a hivatalos megerősítés megérkezik, Japán nem folytathatja semlegességi politikáját, hanem ellenkezőleg, a háborúnak a Csendes Óceánra való kiterjesztése elkerülése céljából határozott óvintézkedéseket kell tennie. A lap szerint sürgősen szükséges a japán külpolitika revíziója és reméli, hogy a Konoye kormány ennek a szükségességnek eleget fog tenni.

A KÖTELEZŐ KATONAI SZOLGÁLAT BEVEZETÉSE AMERIKÁBAN

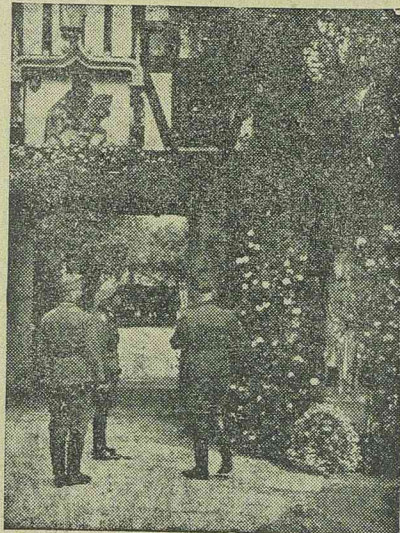
Washingtonból jelentik: A képviselőház hadügyi bizottsága 15 szavazattal 3 ellenében, visszautasította azt az indítványt, amely a kötelező katonai szolgálat bevezetését csak akkor óhajtotta életbe léptetni, ha Amerika is a hadviselő államok sorába lép.

AZ AMERICAN LEGION KIKERÜLT A VESZÉLYES ZÓNÁBÓL

Washingtonból jelentik: A DNB közli, hogy Welles Sumner, külügyi államtitkár közölte,

hogy az American Legion nevű amerikai hajó, amelynek fedélzetén amerikai menekült polgárok vannak, szerdán 400 mérföldre volt az angol partoktól, úgy, hogy a hajó most már túl van minden veszélyen.

Washingtonból jelentik: A Fehér Házban úgy

Szép virágok és szobrok díszítik annak az épületnek az udvarát, ahol 1066-ban Hódító Vilmos lakott, aki Franciaországból kiindulva meghódította Angliát

BUTTLER NYILATKOZATA AZ ANGOL FRANCIA VISZONYRÓL

Bernből jelentik: A DNB közli, hogy Butler angol külügyminisztériumi államtitkár nyilatkozott az angol-francia viszonyról. Az államtitkár közölte, hogy a két ország között az Egyesült Államok vállalta az összekötő szerepet, Amerika egyben Anglia érdekeit is képviseli Franciaországban.

Jugoszlávia felülvizsgálja külföldi gazdasági egyezményét

A jugoszláv távirati iroda jelenti: A Vrećarri cikk szerint Jugoszláviának a legsürgősebben revízió alá kell vennie az idegen államokkal kötött gazdasági szerződéseit, mert meg kell szüntetnie azoknak a különböző befolyásoknak a pressziókat, amelyeket ezek a külföldi érdekcsoportok által ösztönzött megállapodások a jugoszláv gazdasági életre gyakorolnak és a szemellenében és célkitűzéseiben teljesen meghamisították.

Szerkesztői üzenetek

Sch. Gy. Csene. Az Erdélyi Gazda megrendelhető a lap kiadóhivatalában: Cluj, Str. Regala 1. Előfizetési ára egész évre 100 lei, tagoknak tagsági díjjal együtt évi 60 lei.

Előre. Az eszme eredeti, de a kidolgozás gyenge. Azt a tanácsot adjuk, maradjon meg jeligé mellett: előre! Sokat olvassni, tanulni, és gyakorolni. Eljön az idő, amikor használható ír.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu, Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 lei, minden további szó kettő lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari, IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik, Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13

Allast keres

Egyedülálló szerény igényű, idősebb szakácsnő állást keres kis vendéglőbe, esetleg kis családnál, vagy egyedülálló úrnál, bejárónak is megy. Szíves megkereséseket III., Str. Odobescu 1. házmesternél. 1437

Oktatás

Mérsékelt áron adok német, francia és angol nyelvleckét. Bulev. Carmen Sylva 14. kert ház. 1429

Lakás

Délifekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I., Bulevardul I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 1185

Négyszobás modern villalakás központi fűtéssel kiadó, november 1-re. II., Str. Miron Romanul 2 az Apolló mozival szemben. Telefon: 33—32. 1442

Bütorozott külön bejárattú szoba kiadó. Cím a kiadóban. 1445

Modern üres garzonlakást, egy szoba fürdőszobát, kerések a IV. kerületben. Értekezni Telefon: 16—33. 1450

Háromszobás lakás mellékhelyiségek nélkül, irodának alkalmas a Hitelbank palotában november 1-re kiadó. Telefon: 41—90. 1455

Háromszobás lakás kiadó. III., Str. Gurgiu 8. Kirrnel. 1444

Azonnal kiadó 3 és 4 szobás uccai, valamint 2 szobás udvari lakás IV. ker. Bratianu u. 15 szám alatt. Raktárhelyiség és nagy betonpince szintén azonnalra kiadó. I. ker. Str. V. Alexandri 7 szám alatt. Érdeklődni ugyanott: Transylvania bizt. társ. Telefon: 11—74. 1421

Egyszobás, előszobás garzon lakás azonnalra kiadó. III., Str. Virgil Onitiu 3. 1447

JÉGSZEKRÉNYEK
helyszűke miatt olcsón eladók
JÄGER PÉTER
vaskereskedés,
IV., Bul. Carol 58.

SZOMBATON JELENIK MEG UZ BENCE 11-IK FÜZETE.

Bence és az inspektor ur EGY FÜZET ÁRA 4 LEI

Kapható minden újságárusító helyen és lapkihordónál

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. i. n. e. Arad,

Adás-vevél

Belvárosban a Bredicián uccában ház-hely 120 ezer leiert eladó. I., Str. Eugen de Savoya 11. Milovan. 1438

Házhelyek eladók Str. Mures, Iris és Hebe uccákban. Érdeklődni Bogdan Antal dr. ügyvédi irodájában. I., Str. Palanca 2. 1410

Bütor, nagyon szép jávorfa kombinált szobabütor eladó. IV., Str. Ion Ghica 6. Fürth. 1454

Nagyobb méretű kályha üzlet részére azonnali megvételre kerestetik. Braun hangszerész, Timisoara I., Telefon: 41—09. 1452

Eladó festmény (Szt. Erzsébet) kezzel együtt, alkalmi vétel. Szíveségből Missio I., Str. Lonovics 4. 1451

Kukros papírszakokat, vagy hasonlókat keresünk. Magyar ház Losoncz, vagy Telefon: 20—12. 1448

Eladó Fratelián a villamos végállomás közvetlen közelében, négyszobás, előszobás, fürdőszobás, vízvezetékes, parkettás, modern adómentes ház. 200 négyszögöl telekkel. VIII. ucca 4/b. 1446

20 drb. mangalica süldő simultánözve eladó, párja 80 kg. súlyú. Scharff Gyula dr. gazdasága Rauti, jud. Timis-Tor. 1440

Különjele

Új női és férfi kalap, régiék javítása és tisztítása a legolcsóbban Sziklai János kalaposnál IV., Str. Dimitria Sturdza 49. 1419

Zecnea Miklós si-a pierdut buletinul rosu, gasitorul este rugat a-l preda la politie. 1449

Üzlethelyiség, azelőtt minding hentesüzlet volt, szeptember 1-re kiadó. II., Str. Daclor 10. Telefon: 38—48. 1453

Nyakkendőt javít, fordít, tisztít, dr. Orfiné, Str. Metianu 4. udvarban. 1423

Hirdessen a Déli Hírlap-ban